

Iz sveta tišine

Letnik XXXVII, št. 7-8, julij-avgust 2016 | ISSN 1318-139

13. Evropsko prvenstvo gluhih v tenisu, Portorož 2016

Evropsko prvenstvo gluhih v košarki, Solun 2016

Obvestilo uredniškega odbora

Pred vami je dvojna, julijska in avgustovska številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli zanimivosti iz življenja gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom. Prejšnja številka je bila posvečena mladim gluhim, saj ste v njej lahko prebrali o izobraževanju gluhih in naglušnih v integraciji in o tem, s kakšnimi težavami se srečujejo pri iskanju prve zaposlitve. Tokratno številko pa posvečamo našim športnikom, saj je Športna zveza gluhih Slovenije v Portorožu organizirala 13. Evropsko prvenstvo gluhih v tenisu, košarkarska reprezentanca gluhih Slovenije pa je nastopila na Evropskem prvenstvu gluhih v košarki, ki je potekalo od 24. junija do 2. julija v grškem Solunu. V glasilu najdete poleg rednih rubrik tudi veliko koristnih in zanimivih informacij.

Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Če bi želeli tudi sami napisati kakšen prispevek, ste pristrčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, s **prispisom 'za IST'**.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime, priimek ter naslov, da vas uvrstimo med njegove prejemnike.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na spletni strani www.zveza-gns.si.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov urednistvo.ist@zveza-gns.si.

Uredništvo

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za kulturo. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Pošiljanje pisnega in slikovnega gradiva za glasilo IST

V uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavitve kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavitve kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven priložite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo članke prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Uredništvo

Izdajatelj: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 **Spletna stran:** www.zveza-gns.si **Urednik:** Adem Jahjefendić, urednistvo.ist@zveza-gns.si **Uredniški odbor:** Franc Forštner, Aleksandra Rijavec Škerl, Tine Jenko, Robert Žljajpah **Lektorica:** Anita Jurič **Oblikovanje:** ARTMEDIA **Tisk:** Tiskarna DTP Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo obvezno tudi mnenja ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografiji na naslovnici: Otvoritev 13. Evropskega prvenstva gluhih in naglušnih Slovenije, slovenska košarkarska reprezentanca gluhih **Foto:** Arhiv ZDGNS

Z leve proti desni: Mirko Polutnik, Peter Koren, Mladen Veršič, Matevž Marinko in Drago Šešerko

Od 4. do 11. junija 2016 je v Portorožu potekalo 13. Evropsko prvenstvo gluhih v tenisu, ki sta ga organizirali Športna zveza gluhih in Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije. Udeležilo se ga je 60 najboljših gluhih teniških igralcev in igralk iz 13 evropskih držav in Izraela, ki so se pomerili na peščenih igriščih Športno-rekreacijskega centra Marina Portorož v kategorijah posamično, dvojice in mešani pari. Vzporedno je v Portorožu potekalo še 1. Evropsko mladinsko teniško prvenstvo gluhih z 20 igralci iz 6 držav.

V sredo, 15. 6. 2016, je Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče v Domu kulture v Slovenskih Konjicah pripravilo slovesnost ob 15-letnici ustanovitve društva. Bogat program, številne aktivnosti in lepo izdelana zloženska kažejo, da v društvu dobro delajo, za kar se vodstvu in članom iskreno zahvaljujemo. Iskrene čestitke predsedniku in sekretarki društva ter vsem ostalim članom in naj energija dela raste v nove in pozitivne zgodbe!

Košarkaška reprezentanca gluhih Slovenije je nastopila na Evropskem prvenstvu gluhih v košarki, ki je bilo od 24. junija do 2. julija v grškem pristaniškem mestu Solun. Slovenijo so zastopali gluhi

košarkarji: Robert Vlah, Lazar Tanasijević, Damjan Šebjan, Sašo Lukić, Jan Orešnik, Domen Starc, Aleksandar Perić, Luka Žabot, Miha Jakofčič, Matic Makuc in kapetan Miha Zupan. V konkurenci močnih reprezentanc so osvojili dobro 4. mesto in se uvrstili na Deaflympics. Prisoten pa je grenak priokus, kajti zelo malo je manjkalo, da bi se ekipa uvrstila v finale. Poškodba temeljnega igralca ob zaključku ključne tekme je naredila svoje. Igralci so dali vse od sebe in pokazali, da v njih še vedno tli velik potencial. Športna zveza gluhih Slovenije, nosilka projekta Evropsko prvenstvo gluhih v košarki, Solun 2016, se zahvaljuje Zvezi za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite za financiranje projekta ter obema donatorjema, E. Leclercu Ljubljana in BKS Bank, za pomoč pri opremljanju košarkarske reprezentance gluhih Slovenije.

Nastopila je vročina in z njo prijetni poletni meseci za oddih in sprostitev. V uredništvu pa tudi v teh mesecih ne bomo sedeli križem rok, temveč bomo vse poletje zbirali vaše prispevke in pripravljali septembrsko številko. Zato pridno shranjujte poletne in dopustniške vtise ter fotografije, da nas boste razveselili z zanimivimi prispevki.

Adem Jahjefendić

S sekretarjeve mize

»Dan tega življenja je dan, da ljudje opravijo svoje delo.«

Evropsko prvenstvo gluhih v tenisu

Športna zveza gluhih in Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije sta organizirali Evropsko prvenstvo gluhih v tenisu v Portorožu. Tekmovali so v kategorijah posamezno moški in ženske, dvojice za moške, ženske in mešano ter ob tem še organizirali Evropsko mladinsko prvenstvo gluhih v tenisu. Tekmovanje je uspelo in vsi udeleženci so izrazili veliko zadovoljstvo. Organizacijski odbor je bil maloštevilen, vendar so bile vse naloge opravljene. Spletna TV je medijsko pokrila dogodek, poleg številnih reprezentanc pa so k dogodku pripomogli tudi podjetje ŠTP, Teniška zveza Slovenije, Občina Piran z županom ter Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite. Na tekmovanju je nastopal tudi naš reprezentant Marino Kegl, ki je žal v izločilnih dvobojih izgubil proti svetovnemu prvaku in kasneje tudi evropskemu prvaku.

Ekipa Spletne TV je medijsko pokrila dogodek

Izobraževalni center na Zvezi – priprava na strokovni izpit iz socialnega varstva

V letu 2015 je zaživel naš Izobraževalni center, ki je v letu 2016 dobil že bolj strukturirano podobo. Na željo društev in strokovnih delavcev društev smo organizirali dvodnevni seminar priprave na strokovni izpit s področja socialnega varstva, ki je bil zelo dobro obiskan. Prisotni so bili tako strokovni delavci kot tudi predsedniki. Namen seminarja je predvsem pripraviti osebe na izpit ter ostalim sodelujočim osvežiti znanje s področja našega dela.

Upravni odbor Zveze

Pred poletnimi meseci smo sklicali še zadnjo sejo Upravnega odbora Zveze društev gluhih in nagluš-

nih Slovenije, kjer smo obravnavali vso tekočo problematiko. Veseli nas številna prisotnost in visoka stopnja zaupanja ter sodelovanja. Sprejeli smo vse potrebne sklepe in se že z mislimi in načrti usmerili v drugo polovico leta, kjer nas čaka zelo veliko dela.

Seja Upravnega odbora Zveze

Premiera gledališke skupine Tihe stopinje: Alica v čudežni deželi

Gluhi ustvarjalci so nas ponovno razveselili in navdihnili s kreativno izvedbo čudežne pravljice v znakovnem jeziku. Polna dvorana, številni obiskovalci in pozitivne povratne informacije nas navdihujejo za številne domiselne predstave.

Alica v čudežni deželi

Svetovalni nadzori Zveze po društvih

Tudi v mesecih pred poletjem so potekali svetovalni obiski Zveze po društvih v Sloveniji. Namen obiskov je, da se pogovori o delovanju društva in se ga skuša še izboljšati. Povratne informacije so

zelo vzpodbudne in do konca leta se bodo zvrstili obiski po vseh društvih v Sloveniji.

Nadzor Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) na Zvezi

Svet FIHO se je odločil opraviti nadzor nad porabo njihovih sredstev na Zvezi. Pregledali so celotno delovanje Zveze, dva posebna socialna programa na državni ravni ter naložbo na državni ravni. Skoraj 4-urni nadzor je potekal korektno in zadovoljni smo, da je komisija FIHO z zapisnikom podala zglodno oceno delovanja in porabe sredstev.

Evropsko prvenstvo gluhih v košarki

Košarkarska reprezentanca gluhih se je udeležila Evropskega prvenstva gluhih v košarki, ki je bilo tokrat v Grčiji. V konkurenci močnih reprezentanc je osvojila dobro 4. mesto. Ostal je grenak priokus, kajti zelo malo je manjkalo, da bi se ekipa uvrstila v finale. Poškodba pomembnega igralca ob zaključku ključne tekme je naredila svoje. Igralci so dali vse od sebe in pokazali, da v njih še vedno tli velik potencial. V ne ravno največjo tolažbo je tudi dejstvo, da sta tako Litva kot Slovenija naskakovali svoj tretji naslov evropskega prvaka, a nobena od njiju ni uspela priti v finale. Tako sta še vedno edini, ki imata vsaka po dva naslova evropskega prvaka.

Z leve proti desni: Anton Petrič, Sokol Kadrija, Robert Žlajpah, Igor Cesar

Sprejem ministra za kulturo

Predstavniki Zveze smo se udeležili razgovora z ministrom za kulturo ter različnimi vodji direktoratu na ministrstvu. Odprli smo teme nadaljnega sodelovanja z ministrstvom na področju razvoja slovenskega znakovnega jezika, dostopnosti do javne televizije ter drugih televizijskih ponudnikov tako na nacionalni kot na lokalni ravni za gluhe, naglušne

ter gluhoslepe. Zagotovo to ne bo prvi sestanek z ministrom in ostalimi in bomo s tem delom nadaljevali. Obžalujemo, da se menjave ključnih ljudi na ministrstvih odvijajo tako hitro, saj so redki seznanjeni s problematiko gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom. Predno se z njo dobro seznanijo, se od tega delovnega mesta poslovijo.

Minister Anton Peršak

Radijska oddaja Med štirimi stenami o izzivih in priložnostih gluhih

V živo smo sodelovali na Prvem programu Radia Slovenija na temo izzivov in priložnosti gluhih. Na podlagi izkušenj gluhe osebe Matije Agreža glede izobraževanja in zaposlovanja v Sloveniji in Združenih državah Amerike sem podal odgovore in pojasnila o situaciji gluhih in naglušnih v Sloveniji na področju izobraževanja in zaposlovanja. Vsekakor gluhotu predstavlja velik izziv za posameznika in okolje, vendar to ne sme biti ovira pri izkoriščanju priložnosti, ki nam jih ponuja življenje.

Najnovejša ponudba Si.mobila za člane društev

Zveza je podala predloge in pobude, ki jih je družba Si.mobil pripravila za novo ponudbo in paket za vse člane društev, in sicer za gluhe, naglušne, gluhoslepe in osebe s polževim vsadkom. Posebna ponudba ponuja izredno ugodno ceno za prenos podatkov, saj predvsem gluhe osebe zaradi uporabe znakovnega jezika vedno več in bolj uporabljajo video kanal za medsebojno sporazumevanje ali dostop do informacij.

Oddaja 24 ur v znakovnem jeziku

POP TV in TIPK TV sta sklenila dogovor o predvajanju oddaje 24 ur v slovenskem znakovnem jeziku. Gledalci televizije TIPK TV si lahko od 1. junija 2016 informativno oddajo 24 ur ogledajo v živo v njihovem razumljivem jeziku – slovenskem znakovnem jeziku.

Barve jezika – samostojni delovni zvezek za slovenščino v 1. letniku gimnazij obravnava tudi slovenski znakovni jezik

Znakovni jezik je vedno bolj prepoznaven in pozitivno sprejet. S promocijo in številnimi aktivnostmi Zveze smo se med drugim dogovorili tudi z založbo, da v učbenik slovenščine za gimnazije vključi vsebine o znakovnem jeziku. Tako se bodo gimnazijci in srednješolci srednjih strokovnih šol v prvem letniku morali naučiti nekaj osnov slovenskega znakovnega jezika ter nekaj splošnih informacij o njem.

15. obletnica Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče

V Domu kulture v Slovenskih Konjicah smo skupaj z gostitelji in številnimi gosti obeležili okroglo 15. obletnico delovanja društva. Bogat program, številne aktivnosti in lepo izdelana zloženska kažejo, da v društvu dobro delajo, za kar se vodstvu in članom iskreno zahvaljujemo. Iskrene čestitke predsedniku in sekretarki društva ter vsem ostalim članom in naj energija dela raste v nove in pozitivne zgodbe!

Drago Šešerko, Peter Koren, Mirko Polutnik in Matevž Marinko

Upravni odbor Kompleksa Fiesa

Pred začetkom poletne sezone smo se udeležili seje Upravnega odbora Kompleksa Fiesa. Še vedno je zelo vroča tema odkup zemljišča za potrebe parki-

ranja za goste hotela. Zaradi ponesrečene menjava in sklepa pogodbe s podjetjem Urbana pred leti smo vse invalidske organizacije izgubile omenjeno zemljišče. Sedaj se iščejo različne rešitve z novim lastnikom, in sicer banko, ki je zemljišče zasegla zaradi neplačevanja obveznosti podjetja v stečaju.

Konferenca o Evropskem aktu o dostopnosti

Evropski poslanec dr. Igor Šoltes, ki je poročevalec v senci za Evropski akt o dostopnosti, je v sodelovanju s poslanskim kolegom Indrekom Tarandom organiziral konferenco, ki je naslovljena vprašanje, kako lahko Evropski akt o dostopnosti zagotovi resnično dostopnost vsem. Konferenca je potekala v sredo, 1. junija 2016, ob 15. uri v Evropskem parlamentu v Bruslju. Veseli nas, da aktivno delo Zveze kaže tudi praktične aktivnosti znotraj Evropskega parlamenta. V Evropski uniji živi okoli 80 milijonov ljudi s težjo ali lažjo obliko invalidnosti. Dostopnost je predpogoj za zagotovitev njihove polne in enopravne udeležbe v družbi. Invalidne osebe se še vedno soočajo s težavami pri dostopanju do glavnih izdelkov in storitev pod enakimi pogoji kot preostali državljani EU. Prav tako nimajo na voljo enakih možnosti in priložnosti kot ostalo prebivalstvo. Evropski akt o dostopnosti stremi k izboljšanju delovanja notranjega trga skozi doseganje skupnih zahtev o dostopnosti storitev ter odstranjevanje ovir, s katerimi se invalidi soočajo pri študiju, iskanju zaposlitve, potovanjih, nakupovanju dobrin in storitev ali preprosto pri doseganju informacij v drugih državah članicah EU. Poslanec dr. Šoltes, ki se je mudil tudi na Zvezi, je z izzivi in priložnostmi naših članov dobro seznanjen. Zveza je bila tudi most sodelovanja med njim in Evropsko zvezo gluhih, kar kaže na njeno veliko povezovalno vlogo.

Mladen Veršič in dr. Igor Šoltes

Namen konference je bil identificirati težave, s katerimi se soočajo invalidi pri dostopanju do proizvodov in storitev, ter spodbuditi razpravo o kon-

kretnih predlogih, ki bi jih lahko pri svojem delu v Odboru Evropskega parlamenta za varstvo potrošnikov in notranji trg uporabili tudi evropski poslanci.

Upravni odbor Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije

Sestali smo se na izredni seji Upravnega odbora Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije na temo sprememb Zakona o Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) in Fundaciji za šport (FŠO). V času javne obravnave osnutka Zakona o FIHO in FŠO se je dvignilo veliko prahu in strahov, kako in kaj bo prinesel novi zakon. Vsakič ko se tak zakon odpre, obstaja možnost, da se najdejo posamezniki ali skupine, ki imajo svoje ožje interese in lahko z nespametnimi potezami ogrozijo financiranje invalidskih organizacij. Podano je bilo veliko predlogov, sklicanih je bilo veliko usklajevalnih sestankov, a do današnjega dne še ne vemo, kako je s tem zakonom. Zagotovo bo to vroča tema za jesen.

Zveza in Center za razvoj slovenskega znakovnega jezika: Slovar slovenskega knjižnega jezika-3

Center za razvoj slovenskega znakovnega jezika s svojim delom dobiva vedno večje in pomembnejše partnerke vezi. Bolj sistematično in metodično delo na področju razvoja slovenskega znakovnega jezika nas je pripeljalo do partnerskega sodelovanja s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti (SAZU), predvsem z Inštitutom Frana Ramovša. Z namenom razširitve dela smo se odločili za partnersko sodelovanje pri različnih projektih, predvsem pa bo največji poudarek na urejanju Slovarja slovenskega knjižnega jezika (SSKJ), v katerega bodo od jeseni dalje vključene tudi kretne slovenskega znakovnega jezika. Gre za pilotski projekt in svetovno inovativen način povezovanja nacionalno govornega jezika z nacionalnim znakovnim jezikom. Z namenom še boljšega sodelovanja smo opravili strokovni obisk Inštituta Frana Ramovša, kjer smo si ogledali različne oddelke delovanja in raziskovanja. Strokovni sodelavci inštituta so nam razkazali prostore, pokazali način dela in se s tem še bolj povezali pri nadaljnjem raziskovalnem delu. Treba je omeniti, da je inštitut pod okriljem SAZU edina ustanova v Republiki Sloveniji, ki sistematično skrbi za nacionalni interes razvoja in raziskovanja slovenskega jezika, zato so tudi edini primerni partner na področju nadaljnega skupnega sodelovanja.

Čestitke novemu doktorandu Maticu Pavliču

Veseli nas in iskreno čestitamo našemu sodelavcu Maticu, ki je doktoriral. Gre za prvega doktoranda v Sloveniji, ki je doktoriral iz slovenskega znakovnega jezika. Kot doktorski študent jezikoslovja na univerzi Ca' Foscari v Benetkah je svoj študij posvetil besednemu redu v slovenskem znakovnem jeziku. Tri leta je v Benetkah predaval slovenski jezik in kot predavatelj začel uspešno sodelovati tudi z različnimi organizacijami v Sloveniji (med drugim z Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije ter z Združenjem tolmačev za slovenski znakovni jezik). Izpopolnjeval se je na Univerzi v Amsterdamu, na mednarodnih poletnih šolah in številnih konferencah doma in v tujini. Njegovo raziskovanje pod mentorstvom dr. Chiare Branchini predstavlja prvi korak proti koherentni obravnavi slovnice slovenskega znakovnega jezika z uporabo teoretskih predpostavk tvorbnega jezikoslovja in metodologije jezikoslovnega terenskega dela. Februarja 2016 je zagovarjal doktorsko delo z naslovom *Word order parameter in Slovenian Sign Language*. Od marca 2016 je delno zaposlen na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Matic Pavlič

Vsem želim prijetne poletne počitnice in predvsem, da se odpočijemo za zelo aktivno in vročo jesen.

Matjaž Juhart

Stališče organizacije Evropski forum tolmačev znakovnega jezika glede usposabljanj za mednarodno kretnjo

Tudi v Sloveniji se veliko govori o mednarodni kretnji, o obiskovanju usposabljanj posameznikov za mednarodno kretnjo. Ob tem velja opomniti, da mednarodne kretnje ne gre zamenjevati z nacionalnimi znakovnimi jeziki, kar se dostikrat v praksi dogaja. Mednarodna kretnja nima statusa jezika in jo je treba obravnavati le kot možnost sporazumevanja na mednarodnih dogodkih. Zaradi nejasnosti in v nekaterih državah napačne interpretacije sta Evropski forum tolmačev znakovnega jezika in Evropska zveza gluhih zavzela uradno stališče glede usposabljanj za mednarodno kretnjo in smernice, ki jih v celoti objavljamo.

Mednarodna kretnja je sestavljena iz različnih znakovnih jezikov. Uporabljajo jo gluhi na mednarodnih konferencah in športnih igrah gluhih, prav tako na različnih sestankih in srečanjih, kjer se srečujejo gluhi iz različnih držav. Mednarodna kretnja ni univerzalni znakovni jezik. Tisti, ki uporabljajo kretnjo kot naravni jezik (native signers), uporabljajo znakovne jezike svojih domačih držav. Mednarodna kretnja je »prenosni« jezik, ki se uporablja le tako dolgo, kot traja srečanje gluhih iz različnih držav (<http://www.handspeak.com/world/isl/>).

Povečanje interakcije med skupnostmi gluhih oseb iz različnih delov sveta je vodilo do potrebe po mednarodnemu znakovnemu sistemu. Formalno je bil dogovor o mednarodnem sistemu znakov sprejet leta 1951, ob ustanovitvi Mednarodne federacije gluhih. Od takrat je minilo več kot 50 let in mednarodna kretnja se še danes pogosto uporablja pri komunikaciji med uporabniki znakov, ki uporabljajo različne domače znakovne jezike.

Na mednarodnih dogodkih je pogosto zagotovljeno tolmačenje mednarodne kretnje iz govornega jezika in v govorni jezik, kar nudi podporo tistim državam, ki si ne morejo privoščiti tolmača za svoj jezik, oziroma kadar tolmačenje v nacionalni znakovni jezik ni mogoče.

Migracijski tok gluhih iz držav v razvoju v zahodne razvite države v preteklih letih je poklicnim gluhim in sliščim znakovnim tolmačem postavil izziv. V večini takšnih primerov je mednarodna kretnja predstavljala prvo izmenjavo komunikacije. Tolmačenje mednarodne kretnje ne more nadomestiti tolmačenja nacionalnega znakovnega jezika.

Evropski forum tolmačev znakovnega jezika (EFSLI) spodbuja uporabo nacionalnih tolmačev znakovnega jezika in usposabljanje za tolmačenje nacionalnega znakovnega jezika.

Organizacija EFSLI vabi vse, ki se želijo usposobiti za tolmačenje mednarodne kretnje, da se udeležijo mednarodnih srečanj in pridružijo gluhim osebam z različnih koncev sveta.

Smernice za mednarodno kretnjo

Znakovni jeziki so naravni jeziki, ki imajo podobne jezikovne lastnosti kot govornjeni jeziki. Znakovni jeziki so se znotraj skupnosti gluhih razvijali v vseh evropskih državah. Enega samega univerzalnega evropskega ali svetovnega znakovnega jezika kljub splošnemu nasprotnemu prepričanju namreč ni. Podobno kot govornjeni jeziki se znakovni jeziki različnih držav in narodnosti med seboj razlikujejo. Nekateri države imajo celo več znakovnih jezikov in narečij. Države, ki imajo enak govornjeni jezik, nimajo nujno tudi enakega znakovnega jezika (primer Nemčija in Avstrija).

Zadnja leta so tudi gluhe osebe začele vedno bolj intenzivno potovati in se udeleževati mednarodnih dogodkov, na katerih se je pokazala potreba po univerzalnem jeziku, *lingua franca*, jeziku, ki bi se lahko uporabljal podobno univerzalno, kot to velja za angleščino. »Mednarodni način komuniciranja« je bil prvič zabeležen leta 1924 na Mednarodnih igrah za gluhe (znanih tudi kot Olimpijske igre gluhih) v Parizu. V sedemdesetih letih prejšnjega sto-

letja je Svetovna federacija gluhih (WFD) objavila slovar, imenovan Gestuno. Odločili so se, da bodo za potrebe omogočanja komunikacije na kongresu Svetovne federacije gluhih, ki poteka na štiri leta, kot znakovni sistem uporabljali določene znake. Kljub temu da se izbrani nabor znakov ni širše uveljavil, se je koncept razvoja mednarodne kretnje nadaljeval.

Danes mednarodno kretnjo (International Sign) imenujemo tudi pomožni jezik, katerega pomen tolmači znakov določijo sproti. Tolmači mednarodne kretnje naj bi uporabljali več znakov iz svojega nacionalnega znakovnega jezika, dodali pa naj bi jim še najbolj znane in široko rabljene znake, ki jih razume kar najširši del občinstva. Med drugim gre za klasifikatorje/razvrščevalce, igro vlog in splošno za geste, pri katerih ne uporabljamo rok. Prav zato pogosto pravimo, da je mednarodna kretnja prej jezik kot tipični pidžin.

Danes se mednarodna kretnja pogosto uporablja na mednarodnih srečanjih, na katerih udeleženci ne govorijo enakega znakovnega jezika. Kljub temu da na njih močno vpliva ameriški znakovni jezik (ASL), v mednarodnem okolju izkušeni uporabniki mednarodne kretnje danes vedno bolj težijo k neodvisnosti od enega samega nacionalnega znakovnega jezika in s tem uporabnikom iz različnih okolij zagotavljajo kar se da široko razumevanje posredovanega sporočila.

Izkušnje kažejo, da se osebe, ki ne poznajo vsaj enega ali več tujih znakovnih jezikov, težko priučijo mednarodne kretnje. Izpostavljenost večjemu številu znakovnih jezikov in različnim znakovnim slogom sta po pravilu najboljša podlaga, da se uporabnik znaka nauči mednarodno kretnjo v primerjavi z učenjem mednarodne kretnje zgolj na »jezikovnem tečaju«. Evropska zveza gluhih želi poudariti tudi, da pri tolmačenju mednarodne kretnje ni enotnega

standarda in posledično nobenega zagotovila, da je tolmač mednarodne kretnje sposoben tolmačiti v vsaki situaciji ali vsakemu uporabniku. Poleg tega Evropska zveza gluhih podpira tudi to, da se morajo tolmači najprej usposobiti in postati kvalificirani tolmači nacionalnega znakovnega jezika in pridobiti primerno znanje angleškega jezika, šele nato pa lahko vstopijo na področje mednarodne kretnje. Obenem spodbuja vključevanje gluhih tolmačev v tolmačenje med dvema ali več znakovnimi jeziki.

Evropska zveza gluhih podpira priznanje vseh nacionalnih znakovnih jezikov v vseh državah Evropske unije, tolmačenje iz nacionalnih jezikov in vanje, prav tako pa poučevanje nacionalnih znakovnih jezikov. Jezikovna politika Evropske unije narekuje, da »je uporaba različnih jezikov, ki jih govorijo prebivalci, ključni dejavnik za zagotavljanje večje transparentnosti, legitimnosti in učinkovitosti«. Evropska zveza gluhih zato aktivno spodbuja pravico posameznika za dostop do lastnega jezika (vsi gluhi državljani naj bi na primer imeli možnost, da dostopajo do svojega nacionalnega znakovnega jezika). Zagotavljanje tolmačenja v čim večjem številu znakovnih jezikov bi bila na tej podlagi idealna rešitev, ki pa zaradi finančnih in strokovnih omejitev ni vedno mogoča. Kljub temu bi moralo biti dostopanje v nacionalnem znakovnem jeziku (pa naj gre za občinstvo iz ene znakovne skupnosti z enakim znakovnim jezikom ali za eno samo gluho osebo) vedno prednostna naloga in edini način za zagotavljanje celovitega in enakopravnega dostopa. Zato je mednarodna kretnja – čeprav ni idealna – dobra rešitev pri delu z raznolikim občinstvom.

Mnenje je bilo oblikovano v sodelovanju z Evropskim forumom tolmačev znakovnega jezika.

Vir:
Ko govorijo roke, april 2016

Spletna TV je globalni medij, ki informira in izobražuje s sliko, tekstom, znakovnim jezikom ter z zvokom.

Spletno informiranje je celovito, ažurno, relevantno ter časovno in prostorsko neomejeno.

Vabimo vas k ogledu naših prispevkov, ki so s klikom dostopni na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije www.zveza-gns.si.

Objekti za ohranjanje zdravja in rehabilitacijo

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije ima 21 počitniških enot, ki se nahajajo v Počitniškem domu Piran, Avtokampu Fiesa, Hotelu Fiesa, Počitniškem domu Kranjska Gora in apartmajskem naselju v Moravskih toplicah.

V nadaljevanju vam podrobno predstavljamo tri od omenjenih počitniških enot, ki so odprte skozi celo leto.

Bivanje v počitniških enotah je za osebe z okvaro sluha subvencionirano.

Apartmaji v Moravskih toplicah

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije ima štiri apartmaje v apartmajskem naselju Prekmurska vas, v sklopu Naravnega parka Terme 3000. Apartmajsko naselje, ki ga sestavljajo hišice z različnimi tipi apartmajev, je od hotelov Term 3000 oddaljeno 300 metrov. Parkiranje je urejeno.

Moravske toplice

Za apartmaje skrbita oskrbnika (honorarno zaposlena), ki sta na voljo v primeru težav (živita v Murški Soboti). Uporabniki se ob prihodu javite na recepciji Hotela Termal, kjer oddaste napotnico in prevzamete ključe apartmaja. Na recepciji poskrbijo za prijavo in odjavo ter plačilo turistične takse.

Apartmaji se nahajajo v štirih objektih. Ogrevajo se z električnimi radiatorji. V vseh apartmajih so vgrajene klimatske naprave. V njih so grelniki tople vode, televizijski sprejemniki, indukcijska zanka in svetlobni zvonec. Apartmaji imajo dva nivoja – pritličje in mansardo.

V apartmajih so prepovedane domače živali.

Apartma TROBENTICA 5 (3 osebe)

V pritličju so predsoba, soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo in raztegljivim ležiščem ter kopalnica s tuškabino. V mansardi je soba (galerija) z zakonsko posteljo. Apartma ima atrij.

Apartma MATJETICA 18 (4 osebe)

V pritličju sta predsoba in soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo ter raztegljivim ležiščem za dve osebi. V mansardi sta kopalnica s tuškabino in soba z zakonsko posteljo. Apartma ima atrij.

Apartma MATJETICA 45 (4 osebe)

V pritličju sta predsoba in soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo ter raztegljivim ležiščem za dve osebi. V mansardi sta kopalnica s tuškabino in soba z zakonsko posteljo. Apartma ima atrij.

Apartma SONČNICA 8 (5 oseb)

V pritličju sta predsoba in soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo ter raztegljivim ležiščem. V mansardi sta kopalnica s tuškabino in soba, kjer so zakonska postelja in dve enojni postelji. Apartma ima atrij.

Apartmaji v Piranu

Hiša z apartmaji se nahaja v mestnem jedru, v bližini piranskih vrat. Do morja je petdeset metrov. Parkiranje je urejeno zunaj mestnega jedra v garažni hiši.

V pritličju sta sprejemnica in družabni prostor, opremljen s televizijskim sprejemnikom ter primeren za organizacijo delavnic ali predavanj. V prvem in drugem nadstropju sta po en apartma, v mansardi pa dva, opremljena s televizijskim sprejemnikom in svetlobnim zvoncem.

Za apartmaje skrbi oskrbnica (ima s. p.), ki je na voljo v primeru težav in živi v Piranu. Oskrbnica vas ob prihodu sprejme na podlagi napotnice in vam preda ključe apartmaja. Ona tudi poskrbi za prijavo in odjavo ter plačilo turistične takse.

Vsi apartmaji so opremljeni s klimatskimi napravami, grelniki tople vode in električnim ogrevanjem.

V apartmajih so prepovedane domače živali.

Apartma 1 (4 osebe)

Apartma se nahaja v prvem nadstropju in ima večji dnevni prostor ter kopalnico s tuškabino. V dnevnem prostoru sta kuhinjska niša z jedilno mizo in spalni del, kjer sta zakonska postelja in pograd.

Piran

Apartma 2 (4 osebe)

Apartma se nahaja v drugem nadstropju in ima večji dnevni prostor ter kopalnico s tuškabino. V dnevnem prostoru sta kuhinjska niša z jedilno mizo in spalni del, kjer sta zakonska postelja in pograd.

Apartma 3 (4 osebe)

Apartma se nahaja v mansardi in ima večji dnevni prostor ter kopalnico s tuškabino. V dnevnem prostoru sta kuhinjska niša z jedilno mizo in zakonska postelja. Dve ležišči sta na galeriji, ki je sestavni del apartmaja.

Apartma 4 (2 osebi)

Apartma se nahaja v mansardi in ima dnevni prostor, kopalnico s tuškabino ter manjšo sobo. V dnevnem prostoru je kuhinjska niša z jedilno mizo, v sobi pa je zakonska postelja.

Apartmaji v Kranjski Gori

Hiša z apartmaji se nahaja v Naselju Slavka Čerнета, v mirnem predelu med stanovanjskimi hišami in manjšimi penziji, blizu ceste Kranjska Gora–Vršič. V bližini je trgovski center. Do avtobusne postaje je 400 metrov. Ob hiši je parkirišče, na voljo je tudi garaža.

Za hišo z apartmaji skrbi oskrbnica (zaposlena za polovični delovni čas od leta 2007), ki je na voljo v primeru težav in živi zunaj Kranjske Gore. Oskrbnica sprejme goste, prevzame napotnico, preda ključe in uredi prijavo in odjavo ter plačilo turistične takse.

V hiši je osem apartmajev, opremljenih s televizijskim sprejemnikom in svetlobnim zvoncem, prostor za športne dejavnosti ter večnamenska dvorana, primerna za organizacijo delavnic in predavanj, kjer so televizijski sprejemnik, računalnik, projektor in platno. Vsi prostori so ogrevani in imajo toplo vodo.

V apartmajih so prepovedane domače živali.

Kranjska Gora

Apartma 1 (4 osebe) – pritličje

V apartmaju sta dva ločena prostora in kopalnica s tuškabino. V dnevnem prostoru je kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa zakonska postelja in pograd. Apartma ima iz obeh prostorov izhod na večjo pokrito teraso.

Apartma 2 (2 osebi) – pritličje

Apartma ima en prostor, v katerem so manjša kuhinja z jedilno mizo in pograd. V apartmaju je tudi kopalnica s tuškabino.

Apartma 3 (4 osebe) – pritličje

Apartma ima večji prostor, v katerem so večja kuhinja z jedilno mizo, zakonsko posteljo in pograd ter kopalnico s tuškabino.

Apartment 4 (4 osebe) – 1. nadstropje

V apartmaju sta dva ločena prostora in kopalnica s tuškabino. V dnevnem prostoru je kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa zakonska postelja in pograd. Apartma ima iz obeh prostorov izhod na večji pokriti balkon.

Apartment 5 (2 osebi) – 1. nadstropje

V apartmaju sta dva ločena prostora in kopalnica s tuškabino. V dnevnem prostoru je manjša kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa dve enojni postelji.

Apartment 6 (4 osebe) – 1. nadstropje

V apartmaju sta dva ločena prostora in kopalnica s tuškabino. V dnevnem prostoru je kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa zakonska postelja in pograd. Apartma ima iz obeh prostorov izhod na ločena balkona.

Apartment 7 (3 osebe) – 1. nadstropje

Apartment ima en večji prostor, v katerem so kuhinja z jedilno mizo, zakonska postelja in enojna postelja, ter kopalnico s tuškabino. Apartma ima izhod na balkon.

Apartment 8 (3 osebe) – 1. nadstropje

Apartment ima manjši prostor, v katerem so kuhinja z jedilno mizo, zakonska postelja in enojna postelja, ter kopalnico s tuškabino.

Podrobni opisi apartmajev in prosti termini so na voljo na spletni strani www.zveza-gns.si, v rubriki Najem apartmajev, ker si lahko rezervirate izbran termin. Na omenjeni spletni strani so na voljo tudi fotografije in virtualne predstavitev počitniških enot.

Aleksandra Rijavec Škerl,
vodja programa rehabilitacija
in ohranjanje zdravja

 ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Privoščite si oddih!

V HRIBIH
Apartmaji Kranjska Gora

V TOPLICAH
Apartmaji Moravske toplice

NA MORJU
Apartmaji Piran
Avtokamp Fiesa
Hotel Fiesa

Več informacij dobite na www.zveza-gns.si pod zavihkom rezervacije in predstavitev počitniških kapacitet, kjer svoj oddih lahko tudi rezervirate ali v društvih.

Tehnični pripomočki so nepogrešljivi

Si predstavljate, kako bi bilo, če bi zazvonil telefon, pa ga ne bi slišali? Ali da bi kdo pozvonil na zvočnik pred vhodnimi vrati, ne da bi to vedeli? Tisti, ki slišimo, si težko predstavljamo, s kakšnimi vsakodnevnimi težavami se srečujejo ljudje z okvaro sluha. Tehnični pripomočki, ki gluhih in naglušnim osebam pomagajo premagovati ovire v komunikaciji, so zanje nepogrešljivi.

Pestra ponudba tehničnih pripomočkov

Z razvojem tehnologije so se za osebe z okvaro sluha izboljšale tudi možnosti za komunikacijo in aktivno vključevanje v življenje družbe. Dandanašnji je ponudba tehničnih pripomočkov za osebe z okvaro sluha tudi na slovenskem trgu dokaj pestra, a dobaviteljev je še vedno zelo malo. Ti pripomočki so: FM-sistem, indukcijske zanke za televizijski sprejemnik, budilke z vibratorjem, elektronske varuške, videofoni, svetlobni hišni zvonci, telefoni z ojačevalcem, vibracijske zapestne ure ... če omenimo le nekatere.

Tehnični pripomočki

FM-sistem, ki omogoča boljše poslušanje sogovornika, je neprecenljive vrednosti pri pouku in študiju na univerzi, pri sporazumevanju na delovnem mestu, obisku sestankov, seminarjev ... Sestavljata ga mikrofona oz. oddajnik in sprejemnik: poenostavljeno rečeno, deluje tako, da se zvok prek mikrofona na oddajniku, ki ga ima nameščenega govorec, prek sprejemnika neposredno prenaša v slušni aparat osebe z okvaro sluha, ki nosi sprejemnik in ima vključeno funkcijo T na slušnem aparatu. Poleg tega FM-sistem vidno zmanjšuje hrup iz ozadja in negativni vpliv odboja. Z dodatno opremo omogoča tudi bolj kakovostno poslušanje televizije in radia, nekateri modeli olajšajo tudi pogovor prek mobilnega telefona ...

Zelo uporabni so tudi stacionarni telefoni z vgrajenim ojačevalnikom. Na zvonjenje opozarja zelo močna svetloba, imajo pa tudi velike tipke, ki so lahko osvetljene. Na voljo so tudi različne izvedbe budilk, ki nas prebudijo bodisi z zelo močnim zvonjenjem, vibriranjem, s svetlobo ali s kombinacijo teh načinov. Mladim gluhih in naglušnim mamicam je nepogrešljiva elektronska varuška, saj omogoča, da slišijo svojega otroka, ko so v drugem prostoru. Na njegov jok opozarja z vibriranjem ali močnimi svetlobnimi bliski.

V okviru Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije v Ljubljani deluje Center možnosti – tehnično-informacijska pisarna, v kateri si lahko določene tehnične pripomočke ogledate in jih preizkusite (nakup je mogoč le pri dobaviteljih). V njej vam bo strokovnjak svetoval glede tega, kateri so za vaše potrebe in stopnjo okvare sluha najprimernejši. Lahko jih boste tudi preizkusili, kar vam bo močno olajšalo odločitev pri končnem nakupu, saj zanje pri ponudnikih ni preizkusnega obdobja. O nakupu velja dobro razmisliti, ker ste do naslednjega upravičeni šele po izteku dobe trajanja pripomočka. Prav tako ne kupujte ničesar, česar zares ne potrebujete. Center možnosti pripravlja tudi informativna predavanja o tehničnih pripomočkih v lokalnih društvih, knjižnicah, domovih upokojujencev, dnevnih centrih, kjer jih upravičenci lahko preizkusijo in v društvih tudi izposodijo na reverz.

Uveljavljanje pravice do tehničnih pripomočkov

Po Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI), ki je bil sprejet leta 2010 in se je začel izvajati oktobra leta 2014 s Pravilnikom o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila, imajo upravičenci – gluhe, naglušne, gluhoslepe, slepe in slabovidne osebe – pravico do uveljavitve subvencije za nakup tehničnih pripomočkov. Stopnja okvare, ki je potrebna za pridobitev posameznega pripomočka, je navedena med pogoji. Država pripomočke s seznama sofinancira v višini od 85 do 100 %. Do polnega sofinanciranja so upravičene socialno ogrožene osebe, kot so prejemniki socialne pomoči.

Za pridobitev tehničnega pripomočka morajo upravičenci izpolniti vlogo, ki jo dobijo na upravni enoti v kraju prebivališča; ta zatem izda odločbo in vrednotnico. Za tiste, ki so dražji od 500 evrov, je treba pridobiti mnenje izvedenca, ki ugotovi, ali je upravičenec sposoben tehnični pripomoček sam

uporabljati in ali mu bo bistveno olajšal komunikacijo. Z eno odločbo je mogoče pridobiti več tehničnih pripomočkov, za vsak tehnični pripomoček upravna enota izda posamezno vrednotnico. Če se upravičenec odloči za dražjo izvedbo, krije razliko sam; če pa je cena tehničnega pripomočka nižja od vrednosti, označene na vrednotnici, država še vedno krije le 85 % vrednosti. Trajnostna doba tehničnih pripomočkov je 5, 6 ali 10 let. Po preteku te dobe lahko upravičenec uveljavi pravico za isti tehnični pripomoček.

Kot je opozoril Adem Jahjefendić, strokovni sodelavec Centra možnosti, so do subvencije upravičene le osebe s težko izgubo sluha, in sicer najmanj 80 % po Fowlerju. Osebe po 15. letu starosti, ki imajo nižjo stopnjo okvare, so z izgubo sluha na meji ali pa je ta na eni strani močnejša in na drugi lažja, morajo pripomočke še vedno v celoti kriti same, čeprav jih potrebujejo. Po podatkih iz začetka lanskega leta so se uporabniki najpogosteje odločali za nakup tehničnih pripomočkov za videokomunikacijo, kot so mobilni telefon, tablični in prenosni osebni računalnik. Vendar te država sofinancira le tistim, ki

imajo več kot 95-% okvaro sluha po Fowlerju ter odločbo, da so uporabniki slovenskega znakovnega jezika. Jahjefendić meni, da bi bilo treba na seznam subvencioniranih tehničnih pripomočkov uvrstiti tudi naprave, ki opozarjajo na nevarnost, kot so naprave za javljanje dima, požara in izliva vode ter naprava za zaznavanje ogljikovega monoksida. Povedal je tudi, da še vedno veliko ljudi ne pozna tehničnih pripomočkov, niti niso seznanjeni s tem, da je s pomočjo slušne indukcijske zanke in funkcije T na slušnem aparatu mogoče bolj kakovostno razumeti govor na televiziji, poslušati radio ... Za osebe s slušnim aparatom je eden največjih problemov poslušanje pogovornih oddaj po radiu in televiziji, ki so opremljene z zvočno podlago, saj je zanje zelo moteča in onemogoča razumevanje govora. Zato je v okviru mednarodnega dneva ozaveščanja o hrupu, ki ga obeležujemo konec aprila, Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije na televizijske in radijske hiše naslovila poziv, naj naredijo medije dostopne tudi osebam s slušnim aparatom.

Tanja Pihlar

Letovanje socialno ogroženih oseb z okvaro sluha

V okviru posebnega socialnega programa Ohranjanja zdravja, ki je namenjen rehabilitaciji oseb z okvaro sluha, je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije tudi v letu 2016 organizirala brezplačno letovanje socialno ogroženih članov društev in njihovih družin.

V začetku meseca marca je Zveza po sklepu Upravnega odbora objavila razpis, ki je bil posredovan v Društva gluhih in naglušnih po Sloveniji. Letovanje socialno ogroženih članov in njihovih družin je potekalo v Počitniškem domu Kranjska Gora. Razpisanih je bilo pet terminov v času od 9. 5. do 29. 5. 2016.

Ker je šlo za brezplačno letovanje, je bilo pri prijavi oz. izboru oseb za tovrstno letovanje treba upoštevati naslednje kriterije socialne ogroženosti:

Osnovna kriterija:

- Oseba z okvaro sluha ima odločbo o priznani telesni okvari, potrjen izvid specialista ORL z avdi-

ogramom oz. drug dokument, kjer je razvidna okvara sluha.

- Posameznik oz. družina nima dovolj sredstev za preživljanje in nima premoženja, ki bi omogočilo preživetje.

Počitniški dom Kranjska Gora

Kip kozoroga ob jezeru Jasna v Kranjski Gori

Med sredstva oz. dohodke spadajo: plača, bolniško nadomestilo, starševsko nadomestilo (porodniško nadomestilo, očetovsko nadomestilo ...), pokojnina, dohodek od študentskega dela, avtorsko delo, dohodek od premoženja, dohodek iz kmetijske dejavnosti, preživnina, ki jo prejema otroci, družinska pokojnina, ki jo prejema otroci, nadomestilo življenjskih stroškov, ki ga izplačuje Zavod Republike Slovenije z naslova Aktivne politike zaposlovanja, invalidnina, ostali prejemki z naslova Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije, katastrski dohodek, dobiček z naslova opravljanja samostojne dejavnosti, dobiček z naslova kmetijske dejavnosti in drugi dohodki po Zakonu o socialnem varstvu.

Dodatni kriteriji:

- brezposelnost,
- aktivno iskanje zaposlitve,
- prejemanje pravic z naslova javnih sredstev (otroški dodatek, denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, državna štipendija, znižanje plačila vrtca, dodatna subvencija malice za učence in dijake, subvencija kosil za učence, subvencija prevozov za dijake in študente, oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev, prispevek k plačilu družinskega pomočnika, subvencija najemnine, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in pravica do plačila prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje).

Ostali kriteriji:

- posameznik živi sam,
- družina s tremi ali več otroki,
- večgeneracijska družina,
- posameznik je aktivni član društva gluhih in naglušnih,
- čas vključitve v društvo (prednost imajo tisti, ki so dlje časa člani društva),
- pogostost koriščenja brezplačnega letovanja (prednost imajo tisti, ki brezplačnega letovanja še niso koristili).

Zveza društev gluhih in naglušnih je v okviru programa poravnala stroške bivanja in organiziranega kosila ter večerje. Za prevoz članov so stroške poravnala matična društva. V času letovanja socialno ogroženih oseb z okvaro sluha in njihovih družin je Zveza organizirala tudi animacijo (risanje, kviz, sprehodi, družabne igre ...). Vodila jo je za to usposobljena animatorka, ki izhaja iz vrst oseb z okvaro sluha.

Vkolikor menite, da ste upravičeni do zgoraj omenjenega brezplačnega letovanja, se o možnostih letovanja v naslednjem letu pozanimajte v matičnem društvu, katerega član ste.

Aleksandra Rijavec Škerl,
vodja programa rehabilitacija
in ohranjanja zdravja

Z oddajo prispevamo k premagovanju stereotipov in tabujev o gluhih, naglušnih in gluhoslepih

Med letošnjimi nagrajenci RTV Slovenija je tudi ekipa oddaje Prislunimo tišini, ki je častno priznanje s kipcem prejela v kategoriji posebnih dosežkov in kakovostnih prispevkov v daljšem časovnem obdobju. Prvič so jo predvajali pred 36 leti na TV Koper, doslej pa je bilo ustvarjenih že več kot 700 oddaj. O oddaji, ki izobražuje, obvešča in ozavešča slovensko javnost glede tem, povezanih z okvarami sluha, smo se pogovarjali z njeno urednico Tino Grošelj.

Urednica oddaje mag. Tina Grošelj

Najprej iskrene čestitke za častno priznanje RTV Slovenija. Kot je povedal predsednik komisije Robert Pajek, je že to, da neka oddaja obstaja kar 36 let in prinaša sporočila tistim, ki ne slišijo, vredno nagrade RTV Slovenija. Kaj pa ta nagrada pomeni vam in vaši ekipi?

Meni ta nagrada pomeni veliko zmago gluhih in naglušnih. Oddaja namreč že 36 let predstavlja glas te skupine nevidnih invalidov. Sicer pa smo ustvarjalci oddaje počaščeni, da smo prejeli nagrado v krogu tako uglednih nagrajencev. Mislim, da veliko pomeni, če dobiš priznanje za svoje delo, še posebno če ti ga podeli tisti, za kogar opravljaš delo, nam torej RTV Slovenija. In verjamem, da je ta nagrada še dodatna spodbuda za nadaljnje raziskovalno novinarstvo, ki ga opravljajo še Anita Ivačič, Andrej Lakner in Anja Intihar. Seveda je prav tako velik poklon 19-letnemu delu režiserke Aleksandre Vokač, tolmačk Janje Gostiša, Natalije Spark in mnogih drugih, ki so v vseh letih sodelovali pri nastajanju oddaj, pa tudi delu napovedovalcev Nade Slatinšek, Ingrid Pavšič, Valerije Škof, Rober-

ta Laha Veršiča in Nine Orešnik ter Zlate Crljenko, ki skrbi za prevod in priredbo oddaj. Tu je treba omeniti še tajnico režije Vesno Križan in organizatorko Mojco Šegula, številne snemalce in montažerje TV Slovenija, ki z veliko strpnostjo in razumevanjem opravljajo svoje delo. Pri nastajanju sodelujejo tudi snemalci z Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, Sašo Letonja, Samo Petrač ter Gorazd in Jan Orešnik. Seznam nepogrešljivih sodelujočih pa je še daljši in vsak od njih prispeva pomemben del mozaika oddaje Prislunimo tišini.

Direktorica Televizije Slovenija dr. Ljerka Bizilj pravi, da nacionalna televizija tudi po zaslugi te oddaje postaja vse bolj dostopna za senzorne invalide. Se vam zdi, da je dovolj dostopna oziroma kolikšno dostopnost si želite?

Prve televizijske vsebine v znakovnem jeziku so se pojavile prav v oddaji Prislunimo tišini oktobra leta 1980. Oddaja je odjeknila v gluhi skupnosti in sčasoma je Televizija Slovenija za senzorne invalide prilagajala vse več vsebin. Zdaj je podnaslovljenih že približno 80 odstotkov programskih vsebin 1. programa TV Slovenija, na drugem in tretjem programu pa je ta delež nižji. Na tem področju bi poudarila izjemen napredek, do katerega je prišlo, odkar Multimedijški center vodi Luka Zebec. Mislim, da je ena največjih pridobitev RTV Slovenija projekt RTV 4D, ki je zaživel leta 2013. Jaz ga imenujem kar spletni arhiv RTV. Do njega lahko uporabniki dostopajo na osebnih računalnikih in različnih pametnih napravah – telefonih, tablicah ... Danes ta arhiv vsebuje že več kot 10.000 podnaslovljenih oddaj. Največja želja gluhih in naglušnih je, da bi bila zanje prilagojena tudi oddaja Odmevi ter da bi lahko spremljali v živo pogovore in oglašanja s terena. To v tem trenutku žal še ni mogoče. Za slovenščino namreč še nimamo aplikacije, ki bi govorni jezik spreminjala v besedilo. V slovenski znakovni jezik pa je še vedno tolmačenih zgolj 1,7 odstotka programskih vsebin, s čimer se RTV Slovenija uvršča v evropsko sredino. Od januarja 2016 lahko gluhi sočasno spremljajo tolmačenje informativnih oddaj Utrip, Zrcalo tedna, Tednik in Infodrom, od lanske jeseni pa tudi oddajo Posebna ponudba, in sicer na spletnem portalu MMC TV. Najvišjo raven dostopnosti za gluhe in naglušne bi seveda dosegli s sočasnim podnaslavljanjem vseh oddaj. Vsaj pet odstotkov programa pa bi moralo biti tolmačene-

ga v slovenski znakovni jezik. To predvideva Akt o dostopnosti, ki ga je izdala Evropska komisija. Svet za elektronske komunikacije Republike Slovenije je pripravil poročilo o izvajanju tega akta, v njem pa poudaril dejstvo, da je napredek na tem področju prepočasen. Je pa RTV Slovenija edini medij pri nas, ki gluhih in naglušnim zagotavlja prilagojene vsebine v takšnem obsegu. Temu bi morale slediti tudi komercialne televizije, ki so prav tako zajete v Aktu o dostopnosti. Z izvajanjem določil iz tega akta bi medijski prostor postal dostopnejši za osebe z okvaro sluha, kar bi bil eden izmed načinov za doseganje enakih možnosti. Velik potencial na tem področju so t. i. hibridne televizije, ki omogočajo, da si uporabnik ob gledanju nekega programa sam vključi funkcijo, ki jo potrebuje, na primer podnapise oziroma znakovni jezik, dodaten tonski kanal. Predvsem tej tehnologiji bodo v prihodnje na Televiziji Slovenija posvetili veliko pozornosti, kot je povedal generalni direktor RTVS Marko Filli.

Dr. Ljerka Bizilj in Mladen Veršič

Če se ozreva v preteklost oddaje Prisluhnilimo tišini in obudiva njene začetke: prvič je bila predvajana na TV Koper. Kako se je vse skupaj sploh začelo? In zakaj prav TV Koper?

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je pionir na področju informiranja oseb z okvaro sluha pri nas. Ime oddaje je bilo izbrano na javnem razpisu. Zamisel naslova temelji na tem, da gluhi živijo v svetu tišine. Ustvarjalcem se je zdelo, da ime Prisluhnilimo tišini še najbolj predstavlja koncept in smisel oddaje. Da se je vse skupaj začelo prav na koprski TV, sklepam iz zapisov iz tistega obdobja. Takrat je bila TV Koper med drugim namenjena povezovanju slovenske manjšine z matico, torej TV Ljubljana. Tudi gluhi veljajo za kulturno-jezikovno manjšino. V Kopru že 61 let deluje tudi Društvo gluhih in naglušnih in prav člani tega društva so pobudniki nastanka te oddaje. Prva urednica Prisluhnilimo tišini je bila Pirančanka, Marta Jurak Or-

čin. Poleg tega da je vodila informativne dejavnosti na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, je delala tudi v Centru za korekcijo sluha in govora Portorož. Takratni sekretar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Aljoša Redžepovič se je odzval na pobude gluhih in naglušnih in skupaj s tedanjim predsednikom Zveze Jožetom Ribičem sta predlog za oddajo predstavila takratnemu direktorju koprške televizije Dušanu Fortiču. Ta je bil ideji takoj naklonjen in verjetno lahko vse zasluge za začetek oddaje pripišemo prav njemu, saj je dal tisti odločilni »da«. Sicer bi morala biti prva oddaja predvajana maja 1980, a je bila zaradi smrti nekdanjega voditelja SFRJ, maršala Tita, prestavljena na oktober istega leta. Ko je vodenje informativne dejavnosti na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije prevzel Peter Perčič, je počasi začela zoreti ideja o nastajanju in predvajanju oddaje Prisluhnilimo tišini na TV Slovenija. Za ustvarjalce oddaje je bilo delo namreč precej naporno in velik logistični izziv. Urednik, novinarji, napovedovalci, tolmači, režiser in drugi so se morali pogosto voziti iz Ljubljane v Koper. Po celodnevni montaži, snemanju ali studijski finalizaciji pa so se vračali v Ljubljano. Po vseh teh »porodnih krčih« lahko gledalci danes oddajo Prisluhnilimo tišini redno spremljajo vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu na TV SLO 1.

Kot vem, je oddaja nekaj let nastajala tudi v sodelovanju takratnih jugoslovanskih TV-centrov. Kako se je spreminjala skozi čas?

Začelo se je leta 1984, ko je Aljoša Redžepovič, takratni sekretar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, na posvet sklical predstavnike zvez za slušno prizadete vseh šestih republik in dveh avtonomnih pokrajin. Eden od sklepov je bil, da se oddaja Prisluhnilimo tišini začne razpošiljati v televizijske centre po Jugoslaviji, torej v Zagreb, Beograd, današnje Podgorico, Sarajevo in Skopje ter v avtonomni pokrajini Vojvodino in Kosovo. Oddaje vsebinsko niso nič spreminjali, le podnaslovili so jo v srbohrvaščino. Uredniki teh televizijskih centrov so se potem srečevali dvakrat na leto. Približno tretje leto sodelovanja so omenjeni televizijski centri začeli tudi lastno produkcijo, še vedno pa so ohranjali tudi nekatere prispevke iz oddaje Prisluhnilimo tišini. Po razpadu Jugoslavije pa je tovrstno sodelovanje zamrlo.

Od leta 1991 pripravljate dve oddaji na mesec. Se vam zdi to dovolj, si morda želite tedenske oddaje?

Vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu za naše gledalce pripravimo 27 minut in pol programa. Za pri-

pravo tedenskih oddaj bi potrebovali več sredstev, predvsem pa večjo ekipo. Vsekakor smo ustvarjalci oddaje prvi, ki bi z veseljem sprejeli tak izziv.

Kako se je oddaja vsebinsko spreminjala skozi čas?

Oddaje nisem spremljala od njenih začetkov, ker takrat še nisem bila rojena. Ob pregledovanju arhivskih posnetkov in po pripovedovanju sodelavcev lahko rečem, da se oddaja spreminja v koraku s spremembami družbe in tehnologije. Največje spremembe pa so vsebina, ritem in način podajanja informacij. Prej je bilo več nemih kadrov. V prvih letih oddaje so večinoma poročali o dogajanju v društvih, o športu, kulturi, pri čemer sta bili v ospredju folklor in pantomima, ter o republiških sejah. Ko gledam stare posnetke, me vedno znova preseneča, kako pogosto ljudje na posnetkih kadijo, saj tega danes skoraj ne vidimo več. Predvsem pa je bilo manj informacij, prispevki so bili zelo dolgi, ritem oddaje počasnejši, nastopalo je tudi manj ljudi. Gluhi in naglušni so redko izrazili svoje mnenje. Seveda pa je vsak urednik pustil svoj pečat. Tisti, ki so sodelovali še pri nastajanju oddaje v Kopru, povedo tudi, da je bilo veliko manj osebja, manj podpore. Napovedovalka in tolmačka sta se morali urediti sami. Danes za ličenje skrbijo profesionalci. Ob prevzemu urednikovanja oddaje sem počasi začela uvajati nekatere spremembe. Najprej smo zamenjali celostno podobo oddaje, pripravili novo špico. Nato smo uvedli virtualno sceno za studijske napovedi. Oddaje smo opremili z zvokom. Zdaj vsa vmesna besedila prebere šolani bralec Andrej Lankner. Na letni ravni smo kar za nekajkrat povečali število vsebin. Posvetili smo se raziskovalnemu novinarstvu, več je kakovostnih posnetkov. Ponosna sem na številne družbenoodgovorne spote, s katerimi opozarjamo na potrebe oseb z okvaro sluha. Naredili smo niz spotov, ki so bili objavljeni tudi v rednem oglasnem bloku TV SLO. Najbolj pa me veseli to, da nam gluhi in naglušni zaupajo, da so pripravljene spregovoriti o svojih izkušnjah in življenju z izgubo sluha ter o težavah, ki jih ta izguba prinaša. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila vsem, ki ste nam v več kot treh desetletjih ustvarjanja oddaje odprli vrata v svoj svet, nam zaupali svoje srečne trenutke in z nami delili svoje težave. Gluhim in naglušnim z vsebinami zagotavljamo boljšo in večjo dostopnost do informacij, s čimer prispevamo tudi k zmanjševanju družbene diskriminacije. Prisluhnimo tišini je edina oddaja na nacionalni televiziji, ki v tolikšni meri širi prepoznavnost znakovnega jezika, ki je sicer tudi eden od uradnih jezikov v državi. Prikazujemo primere dobre in slabe prakse ter soočamo mnenja pri izvajanju obstoječe, domače in

tuje zakonodaje na področju senzornih invalidov. Z vpogledom v njihovo življenje in vsakdan ozaveščamo širšo javnost. Tako pripomoremo tudi k premagovanju stereotipov in tabujev o gluhih, naglušnih in gluhoslepih. Posebno pozornost namenjamo razvoju novih tehnologij, ki je izjemen. Tako se npr. gluhi lahko danes pogovarjajo po telefonu, kar je bilo še pred nekaj leti nekaj nepredstavljivega. Velik preboj v medicini je kohlearni implant oz. polžev vsadek. Nekateri gluhi lahko z njim slišijo, teh je pri nas nekaj manj kot 300. Čedalje več je uporabnikov slušnih aparatov, v Sloveniji jih je okoli 60 tisoč. V Evropski uniji približno 10 odstotkov ljudi živi z zmerno ali težjo okvaro sluha, napovedi pa kažejo, da naj bi imel kmalu že vsak tretji Evropejec po 65. letu starosti težave s sluhom. Zato v naših oddajah posebno pozornost namenjamo tudi preventivi. Na leto pripravimo 20 oddaj, ki so na sporedu vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu na 1. programu TV Slovenija, ob 10. uri in 30 minut. Meritve gledanosti kažejo, da nas vsako leto spremlja več gledalcev, kar je dokaz, da delamo dobro in da moramo ta standard ohranjati tudi v prihodnje.

Ustvarjalci oddaje in vodstvo Zveze ob prejemu častnega priznanja

Vse do priznanja slovenskega znakovnega jezika za uradni jezik gluhih leta 2002 je bila ta oddaja prva in je vrsto let tudi edina promovirala kretnjo oziroma znakovni jezik kot materni jezik gluhih pri nas. Ali znakovni jezik obvladajo vsi ustvarjalci oddaje in kako poteka delo na terenu, tako med člani ekipe kot tudi pri komuniciranju z gosti, ki jih povabite pred kamero?

Znakovnega jezika sem se začela učiti takoj, ko sem začela delati kot novinarka na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Teoretično se znakovnega jezika lahko hitro naučiš, si zapomniš kretnje. Najtežji del je bil, vsaj zame, razumevanje gluhih. Za to sem potrebovala dolgo časa, predvsem za vsakodnevno komuniciranje v znakovnem jeziku. Tako sem počasi začela razumeti vsebino pogovora. Ta-

koj ko smo šli ven iz Ljubljane, pa sem bila velikokrat spet izgubljena. Kretnje gluhih se namreč razlikujejo, podobno kot narečja. Dokler se znakovnega jezika ne naučiš, ne moreš vzpostaviti pristnega odnosa oziroma opraviti pogovora pred kamero. Zato se mi zdi prav, da so naši novinarji večji komunikacije v znakovnem jeziku. Nenazadnje je to dodana vrednost, da znaš uporabljati še en jezik. Z Anito Ivačič si deliva podobne izkušnje iz najinih prvih intervjujev, ko sva vprašanja napisali na listek, gluha snemalca Orešnik in Paveu pa sta jih odkretala sogovorniku. Potem je oseba odgovarjala v znakovnem jeziku. Počutila sem se, kot da imam intervju v kitajščini. Nič nisem razumela. Tudi podvprašanj nisem mogla postaviti, niti nisem vedela, ali sem dobila odgovor na svoje vprašanje. Šele ko so prevajalci intervju prevedli, sem videla, kaj imam. To je bila najboljša šola, da sem pridobila občutek, kako se osebe z okvaro sluha vsak dan počutijo med slišječimi. Ko so ves čas v težavnem položaju, ko ne slišijo pogovorov. Praviloma je tako, da se vsi sodelavci začnejo učiti znakovni jezik, ko ostanejo z nami več kot eno leto. Komunikacija s posrednikom, tolmačem, se nikoli ne more primerjati z neposrednim pogovorom. Naši novinarji tako danes večinoma vsi znajo kretati, kdor pa ne, intervju izvede s tolmačevo pomočjo. Praviloma pa se dogovorimo, da intervju z gluhih opravi tisti, ki razume znakovni jezik. Dejstvo pa je, da se tudi ekipa te oddaje menja. Zato je težko pričakovati, da se bo vsak nov član ekipe naučil znakovnega jezika.

Koliko ljudi pa je v vseh teh letih ustvarjalo oddajo?

V 36 letih je nastalo približno 700 oddaj, predvajanje prve pa je potekalo prav ob seminarju gestikulacije v Izoli. Številni se tega zgodovinskega dogodka spominjajo še danes. Ustvarjalci oddaje so poskrbeli, da je bila uvodna špica nekaj posebnega, s sliko in zvokom so namreč ponazorili bitje srca. Za gluho skupnost je bil takrat to nepredstavljen in izjemno čustven dogodek. Številni so položili roke na televizijski sprejemnik, marsikomu so se od veselja in sreče orosile oči. Od prvega predvajanja do danes so pri nastajanju oddaje sodelovali številni ljudje, ki so pustili pomemben pečat. Poskusila sem zbrati vse ustvarjalce, upam, da nisem koga spustila. Prva urednica je bila Marta Jurak Orčini, oddajo je napovedovala Neva Lazar, režiral pa Črt Škodlar. Kasneje so oddajo urejali Nada Muminovič, Anica Ocvirk, Peter Perčič in Helena Rovšek. Režijsko taktirko so si izmenjali Črt Škodlar, Vesna Arhar Štih, Marjan Roblek in Vlado Suhi. Danes pri nastajanju oddaje sodeluje vsaj 30 ljudi, nekateri manj, drugi dalj časa. Aleksandra Vokač je režiserka te oddaje

že 19 let, sama pa sem urednica že šesto leto. Najbolj prepoznaven obraz oddaje je zagotovo napovedovalka Ingrid Pavšič, ki pri oddaji sodeluje že 15 let. Kot sem že omenila, vsak prispeva svoj del pri nastajanju oddaje. To so snemalci, asistenci snemalca, osvetljevalci, montažerji, grafični opremljevalci, oblikovalec zvoka, lektorica. Potem je tukaj še celotna studijska ekipa, kjer oddaje finaliziramo, vstavljamo tolmača slovenskega znakovnega jezika in napovedovalko. Oddajo so v vseh teh letih tolmačili Vilma Korez, Matjaž Juhart, Morisa Kosmač, Jani Möderndorfer, Ljubica Podboršek, Zlata Crljenko, Martina Košir, Natalija Spark, Janja Gostiša, Mojca Korenjak in drugi. Oddajo pa so napovedovali Fredi Pevcin, Janez Turk, Nada Slatinšek, Nina Orešnik, Robert Lah Veršič, Bojan Čustič. Po več kot desetih letih se je ekipi znova pridružila Valerija Škof. Vsi napovedovalci so gluhi. V oddaji občasno sodelujeta tudi gluhi poročevalki Valerija Škof in Sabina Hmelina. Novinarji pa so sicer slišječji. Andrej Lakner, ki je tudi bralec, Anita Ivačič in Anja Intihar. Tudi za številne druge, ki so pri oddaji sodelovali več let, se zdi, da so vsi opravljali več kot le službo. Imeli so poslanstvo in poseben čut.

Uredniški sestanki so v običajnih uredništvih precej glasni, ko se izmenjujejo mnenja, ideje in podobno. Kakšni pa so vaši? Sodeluje pri komunikaciji tudi tolmač slovenskega znakovnega jezika?

Tudi naši uredniški sestanki so precej glasni. To preseneča marsikoga, in vendar lahko to potrdi vsak, ki je kdaj bil na njih. Sestanke vodim sama, v znakovnem jeziku, če so navzoči gluhi. Po navadi pa je laže, če je zraven tolmač, tako lahko vsi nemoteno sodelujemo. Je pa dejstvo, da ob prisotnosti tolmača vse poteka hitreje, kot če vsak od slišječih sam kreta. Nihče od nas še ni toliko usvojil znakovnega jezika, da bi bil enako hiter kot nativni uporabniki ali da bi bilo naše znanje primerljivo z znanjem tolmačev slovenskega znakovnega jezika. So mi pa gluhi zaupali, da imajo raje, če na sestankih sama kretam. Pravijo, da je tako sestanek bolj pristen.

Oddaja ima pomembno vlogo tudi pri ozaveščanju slišječih gledalcev. Kako to uresničujete?

Izguba sluha je na pogled nevidna, njene posledice pa so vse prej kot zanemarljive. Odsotnost sluha namreč bistveno omejuje naše možnosti pri vključevanju v družbo. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije ima že vsak deseti prebivalec okvaro sluha, ki je posledica zdravstvenih težav ali starosti. Zato je velika verjetnost, da boste na ulici ali delovnem mestu govorili tudi z naglušno osebo. Dejstvo je, da živimo v precej zvočno one-

snaženem okolju. Na vsakem koraku nas obdaja hrup oziroma močni zvočni dražljaji. Dolgotrajna izpostavljenost hrupu, ki presega 80 decibelov, negativno vpliva na našo zbranost in zmanjšuje produktivnost. Hrup je stresen in lahko povzroči razvoj srčno-žilnih bolezni ter nenazadnje kvari naš sluh. Najpogostejša vzroka za okvaro sluha sta starost in dolgotrajna izpostavljenost prehrupnemu okolju. Strokovnjaki opozarjajo, naj se izogibamo prehrupnemu okolju oziroma naj se v prehrupnih okoljih zaščitimo. Sodobna medicina s sistematskimi pregledi sicer nadzira slušnost pri otrocih. Kljub temu pa niso odveč opozorila, da je preventiva vedno boljša kot kurativa. Najstniki se, na primer, pogosto družijo v hrupnih okoljih, kot so diskoteke, kinodvorane in koncerti, kjer je slušni čut izpostavljen pretiranim in škodljivim dražljajem. Na to še posebej opozarjamo tudi v naših oddajah, saj se tako kot z vsemi telesnimi poškodbami tudi z okvaro sluha težko sprijaznimo.

Kako pravzaprav izbirate teme?

Kot je jasno že iz naslova oddaje, so naša temeljna področja gluhotata, naglušnost in gluhoslepota. V tem okviru sledimo aktualnim dogodkom s področja zakonodaje, tehnologije, zdravstva, družbe, športa, kulture ... Predvsem se trudimo, da bi z obravnavanimi temami slovensko javnost izobraževali, informirali in ozaveščali o področju, ki zaobjema osebe z okvaro sluha, ter o težavah te manjšine. Praviloma smo edini medij, ki strokovno, objektivno in analitično pristopa k temam, povezanim z izgubo sluha. Gledanost oddaje je plod našega dela in budnica, da moramo obravnavane teme še naprej pripravljati s kar največjo odgovornostjo in etičnimi merili. Zato imamo kakovostne novinarje in zagovarjamo najvišja etična merila novinarskega dela.

Kaj je najtežji del urednikovanja? Verjetno je prava umetnost ustvariti oddajo, ki je zanimiva tako za gluhe kot tudi za slišče. Kako vam to uspeva?

Sama menim, da opravljam delo z dodano vrednostjo. Mislim, da je privilegij, da si lahko del te skupine ljudi, ki sicer velja za precej zaprto, verjetno predvsem zaradi komunikacijske ovire. Naučila sem se znakovnega jezika, ki me je obogatil. Ko sem delala še kot novinarka na Spletni televiziji za gluhe in naglušne (www.gluhi.si), kjer smo postavili celovit sistem informiranja oseb z okvaro sluha, sem raziskovala številne zgodbe. Najbolj so se me dotaknile zgodbe o diskriminaciji, socialnih stiskah in nemoči malega človeka, ki je povrh vse-

ga še gluha. Posebej čustvene so bile zgodbe gluhih v rejništvu. Pa zgodbe gluhih o odraščanju pri sliščih družinah in njihovih stiskah, ker jih nihče ni razumel. Potem zgodbe odraslih, ki so se spominjali svojega šolanja, ko so jih silili poslušati in govoriti, pa o tem, kako so se počutili manjvredne in zatirane, ponižane, brez moči. Nekatere so celo pretepali, če so jih zalotili pri kretanju. To so res težke zgodbe. Ena najtežjih zgodb je bila o gluhem brezdomecu, ki ni imel težav le s sluhom. Ko snemaš zgodbo o nekom, ki nima doma, povrh vsega pa je še gluha in ima tudi nemalo drugih težav, težko zadržiš solze. In tudi to so zgodbe, ki jih prinaša v domove naših gledalcev oddaja Prisluhnimu tišini. Zagotovo pa težko ostaneš ravnodušen ob naših gluhih športnikih. Z nasmehom na obrazu se spominjam tekem naših zlatih košarkarjev, ki so v vseh letih osvojili številne kolajne na velikih prvenstvih. Kurja polt me je spreletavala vsakič, ko sem sedela ob igrišču in delala zapiske za prispevek, oni pa so nasprotnike puščali obnemele in brez moči. Zaupam svoji presoji, da je to, kar v meni vzbudi nemir, radovednost, sočutje ali interes, tisto, kar bodo gledalci sprejeli. Za zdaj mislim, da mi to uspeva. Prav gotovo pa brez dobrih novinarjev, mojih spoštovanih kolegov, in režiserke Aleksandre Vokač še tako dobra ideja ne bi bila realizirana.

Prisluhnimu tišini

Razmišljate o spremembi, o novem konceptu oddaje? Kakšne so vaše želje za prihodnost?

Svojega sanjskega načrta vam ne bom razkrila, ker ga želim nekoč uresničiti in naj za zdaj še ostane skrivnost. Konceptualno je nekatere spremembe težje uvesti, ker je tudi naša ciljna skupina ljudi manjša, krog sogovornikov pa ožji kot sicer. Studijske pogovore težje realiziramo, ker je treba vse opremiti s podnapisi, zvokom in tolmačem. Pa vendar vse te omejitve predstavljajo izziv. Zaradi tega smo drugačni in verjamem, da bo oddaja praznovala še številne visoke jubileje.

Vesna Pfeiffer, www.rtv slo.si/dostopno

Sporočilo za medije

Minilo je 20 let od prve vstavitve polževega vsadka

Ljubljana, 23. junij 2016 – Letos je minilo 20 let od prve vstavitve polževega vsadka na Kliniki za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana in v Sloveniji nasploh. Prva dva posega so opravili leta 1996 pri odrasli osebi in pri otroku. Od marca 1996 do marca 2016 je bilo implantiranih 290 bolnikov, od teh 12 obojestransko, dve tretjini pa predstavljata vstavitve pri otrocih. V lanskem letu so opravili 26 vstavitvev, na kliniki pa načrtujejo, da bodo v prihodnje lahko opravili več kot 26 vstavitvev polževega vsadka letno.

Kohlearni vsadek je naprava, ki posnema delovanje notranjega ušesa in prenaša zvočno informacijo s pomočjo električnega toka neposredno v slušni živec. Razvoj take naprave, kohlearnega vsadka (polževega vsadka), sega v 60. leta, ko so v Franciji gluhemu v uho vstavili bakreno žico in z električnim tokom dražili končiče slušnega živca. Rezultati so spodbudili raziskovalne skupine, v kateri so bili elektroinženirji, fiziki, zdravniki, fonetiki, jezikoslovci, psihologi, surdopedagogi. V naslednjih desetletjih so napravo izpopolnili.

Nekdanja in sedanja ekipa programa vsaditve in rehabilitacije s polževim vsadkom UKC Ljubljana

Rehabilitacijski postopek po vsaditvi pripomore k prepoznavanju in razumevanju zvokov iz okolja in tudi govora. S tem pripomočkom ne moremo pomagati vsem gluhim, predpogoj je ohranjeno delovanje slušnega živca in osrednjih slušnih poti. Poleg tega je pomembna tudi motiviranost posameznika in podpora družine. Zato so pred operacijo potrebne številne preiskave in sodelovanje različnih strokovnjakov.

Izbira primerne osebe za vstavitvev polževega vsadka ni lahka in zahteva številne preiskave in testiranja posameznika

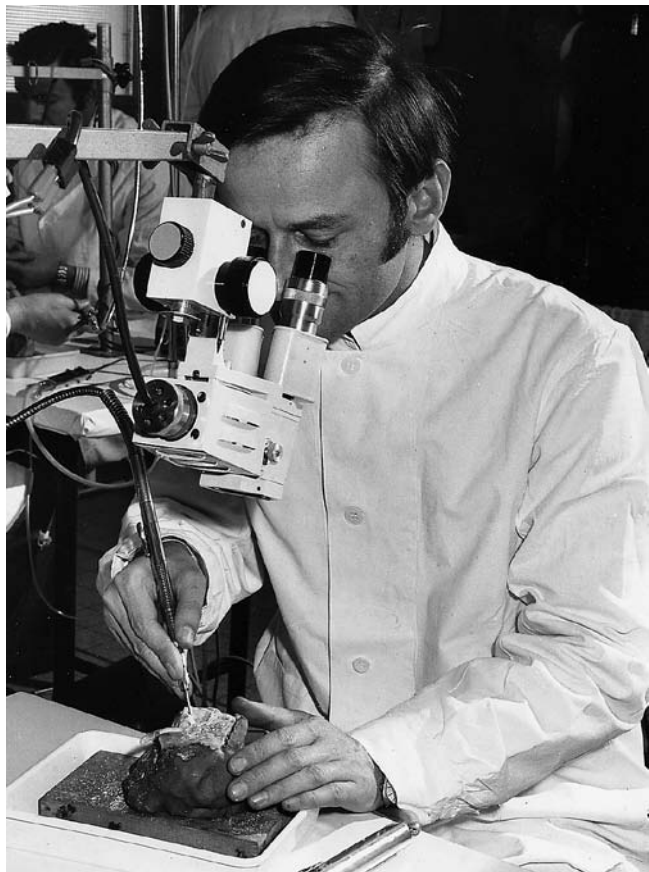
Na Kliniki za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo UKC Ljubljana so leta 1992 osnovali delovno skupino, v kateri so bili strokovnjaki s področij avdiologije, nevrofiziologije, elektrotehnike, ušesne kirurgije, rentgenologije, logopedije, surdopedagogike, foniatrije, psihologije. Na osnovi vseh ustreznih preiskav in testiranj pri osmih gluhih osebah (od tega en otrok) so opravili tonski avdiogram, kalorično testiranje delovanja vestibularnega ustroja, oceno sporazumevanja s pomočjo slušnega aparata, oceno govora, oceno motiviranosti posameznika in svojcev, oceno psihologa in upoštevali zdravstveno stanje posameznika ter tako izbrali 32 let starega odraslega in 5-letnega dečka ter jima leta 1996 opravili prvo vstavitvev polževega vsadka.

Prim. Janez Zupančič, dr. med.

Prof. dr. Irena Hočevnar Boltežar, dr. med., predstojnica Klinike za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo UKC Ljubljana je izpostavila poleg vsega ostalega tudi znanstveno-pedagoški vidik, kajti ekipa, ki je leta 1992 vpeljala ta program vstavitve polževih vsadkov, je poskrbela za kakovostne naslednike, ki bodo program peljali naprej, ga še

nadgrajevali, saj je volja velika. »Ovirajo pa nas finančne možnosti, saj smo od tega, koliko vsadkov lahko vstavimo, odvisni od plačila ZZZS. Lansko leto smo jih vstavili 26, letos pa upamo tudi na kakšno višjo številko,« je še dodala.

Prim. Janez Zupančič, dr. med.

Doc. dr. **Saba Battelino**, dr. med., vodja otokirurške in avdiovestibulološke dejavnosti na Kliniki za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana pa je dejala: »Zahvaljujem se prvotni ekipi, da so me kot mlado specializantko vključili v ta timski projekt. Z veseljem sem sodelovala takrat in ponosna sem na vse uspehe, na vse paciente, ki smo jim v teh dvajsetih letih pomagali (približno 290 jih je), in zavedam se, kako pomembno je, da gradimo zaupanje že pri starših, da spoznajo pomen zgodnjega odkrivanja, diagnosticiranja in vstavitve slušnih vsadkov, ker s tem otrokom omogočimo hitro, kakovostno vključitev v normalno družbo in življenje. V UKC Ljubljana, na naši kliniki s pomočjo operacije vstavimo slušni vsadek že 10–11-mesečnim otrokom. Zavedati se moramo, kako pomembna je zgodnja rehabilitacija, saj je okno razvoja govora in sluha pri njih največje, potem pa se zapira. Zaupajo nam tudi gluhi, tako da zelo dobro sodelujemo z Zvezo gluhih in naglušnih Slovenije, ker se vedno bolj zavedajo, da je gluhim socialna nota onemogočena. Najbolj smo pa veseli, ko vidimo zadovoljne in srečne starše.«

Prof. dr. **Miha Žargi**, dr. med., ki je zasnoval prvo ekipo in bil dolgoletni predstojnik Klinike za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo UKC Ljubljana, je povedal, da je ponosen, ker so takrat, daljnega leta 1996, lahko nekoga, ki ni slišal, presadili v svet sliščih. »Projekta smo se lotili z veliko spoštljivostjo, saj ni bilo nikakršnih izkušenj, želeli pa smo, da ga izpeljemo brez napak.«

Pri samem postopku od zgodnje diagnostike do pooperativne rehabilitacije ne smemo pozabiti tudi na pomembno vlogo timskega dela psihologov, defektologov, avdiologov, foniatrov, ki vsakodnevno spremljajo posameznike s polževimi vsadki, so z njimi v vsakodnevnem stiku in skrbijo za pravilno spremljanje razvoja otrok in odraslih.

Prioriteta pri programu vstavitve slušnih vsadkov so seveda otroci, ki se jih v Sloveniji rodi od 18 do 20 letno, vendar pa vstavljajo vsadke tudi odraslim in starejšim ljudem, ki zaradi različnih vzrokov izgubijo sluh.

Prvotna ekipa, ki je leta 1992 začela z razvojem programa in leta 1996 opravila prvo vstavitve polževga vsadka:

- predstojnik prof. dr. Miha Žargi, dr. med., višji svetnik,
- vodja otokirurške dejavnosti: prim. Janez Zupančič, dr. med.,
- otokirurška ekipa: doc. dr. Anton Gros, dr. med., prim. Boštjan Lavrenčak, dr. med., doc. dr. Saba Battelino, dr. med.,
- vodja avdiologije: prim. Smilja Černelč, dr. med.,
- avdiolog: doc. dr. Jagoda Vatovec, dr. med.,
- vodja foniatrije: prof. dr. Zora Radšel, dr. med., prof. dr. Irena Hočevar Boltežar, dr. med.,
- psiholog: Ciril Novak, univ. dipl. psih.

Ekipa, ki nadaljuje s programom in ga še nadgrajuje in izpopolnjuje:

- predstojnica: prof.dr. Irena Hočevar Boltežar, dr. med., svetnica,
- vodja otokirurške in avdiovestibulološke dejavnosti: doc. dr. Saba Battelino, dr. med.,
- otokirurška ekipa: doc. dr. Saba Battelino, dr. med., asist. Klemen Jenko, dr. med., Iztok Fošnarič, dr. med.,
- klinični defektolog: asist. Mateja Božič, spec. klin. logoped., Anita Kastelic, spec. klin. logoped.,
- glavna inštrumentarka klinike: Ksenija Ceglar, dipl. med. sestra.

**UKC Ljubljana,
Služba za odnose z javnostmi**

Denarna socialna pomoč

Po Zakonu o socialnem varstvu se z denarno socialno pomočjo upravičencem zagotavlja sredstva za zadovoljevanje minimalnih življenjskih potreb v višini, ki omogoča preživetje. Šteje se, da je preživetje omogočeno, če so upravičencu zagotovljeni dohodki, ki so po plačilu davkov in obveznih prispevkov za socialno varstvo v višini minimalnega dohodka.

Kdor si minimalnega dohodka ne more zagotoviti sam s svojim delom, dohodkom iz premoženja ali s pomočjo tistih, ki so ga dolžni preživljati, je upravičen do denarne socialne pomoči. Vendar mora izpolnjevati pogoje, ki so natančno določeni z zakonom.

Vsota denarne socialne pomoči za upravičenca, ki nima lastnih dohodkov, je določena v višini minimalnega dohodka. Osnovni znesek minimalnega dohodka določa zakon, usklajuje pa se dvakrat letno, in sicer v juliju in januarju.

Denarna socialna pomoč

Denarna socialna pomoč se lahko poveča za dodatek za nego in postrežbo, če je posameznik nezmožen za delo ali če nujno potrebuje pomoč druge osebe.

V času prejemanja denarne socialne pomoči je prejemnik prav tako upravičen do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, enako velja tudi za po njem zavarovane družinske člane.

Pravico do denarne socialne pomoči posameznik uveljavlja na pristojnem centru za socialno delo, kjer dobi vlogo za dodelitev denarne socialne po-

moči in navodila za njeno izpolnjevanje. Vloga je dostopna tudi na spletnih straneh Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, E-uprave in centrov za socialno delo.

Denarno socialno pomoč se prejema za določeno obdobje. V tem času mora posameznik aktivno iskati zaposlitev. Drugače je za osebe, starejše od šestdeset let, in tiste, ki so trajno nezmožni za delo. Prvič se denarna socialna pomoč dodeli največ za tri mesece, vnovič pa največ za šest mesecev. Če ni moč pričakovati izboljšanja socialnega položaja upravičenca, se lahko dodeli največ za obdobje enega leta.

Center za socialno delo lahko po prostem preudarku dodeli tudi izredno denarno socialno pomoč, če ugotovi, da sta posameznik ali družina trenutno materialno ogrožena, na kar ne moreta vplivati. Ta ogroženost se mora nanašati na preživetje. Izredno denarno socialno pomoč se lahko dodeli v enkratnem znesku ali za določeno obdobje. V vlogi mora biti naveden namen, zakaj se pomoč potrebuje, in opredeljena višina sredstev. Upravičenec je dolžan v roku petnajstih dni po prejemu pomoči predložiti dokazilo o porabi sredstev.

Vir:
spletne strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Center za socialno delo Šiška in E-uprave

Povzela Aleksandra Rijavec Škerl

Otroški dodatek

Otroški dodatek je dopolnilni prejemek za preživljanje, vzgojo in izobraževanje otoka, kadar dohodek na družinskega člana ne presega devetindevetdeset odstotkov povprečne plače v Republiki Sloveniji.

Pravico do otroškega dodatka ima eden od staršev ali otrok, starejši od osemnajst let, ki je brez staršev ali s starši ne živi v skupnem gospodinjstvu.

Pravica do otroškega dodatka se prekine, če je otrok v delovnem razmerju, če je zaradi vzgoje, šolanja ali usposabljanja v zavodu s celodnevno brezplačno oskrbo, če je oddan v rejništvo, če sklene zakonsko zvezo oziroma živi v zunajzakonski skupnosti ter če živi samo z enim od staršev in preživnina zanj ni urejena, razen v primerih, ko očetovstvo ni urejeno.

Pravica do otroškega dodatka se prizna za dobo enega leta. Novo vlogo za priznanje pravice je treba vložiti v mesecu, v katerem se izteče obstoječa pravica do otroškega dodatka, kar je razvidno iz odločbe.

Pravico se uveljavlja na pristojnem centru za socialno delo, na obrazcu DP-3, to je vloga za uveljavitev pravice do denarnega dodatka, ki je na voljo v knjigarnah, papirnicah in na spletu. Pridobljen otroški dodatek se izplača le na osebni račun vlagatelja. Če se vloga nanaša na otroke, ki so že dopolnili sedemnajst let, morata biti pri vlogi navedena tudi ime in naslov izobraževalne ustanove. Pravica se lahko uveljavlja kadarkoli do dopoljnega osemnajstega leta starosti otoka, za otroke, starejše od osemnajst let, pa le, če se šolajo in imajo status dijaka, vajenca ali študenta na dodiplomskem študiju, vendar najdlje do dopoljnega šestindvajsetega leta starosti. Izjemoma se lahko uveljavlja tudi za starejše otroke, če traja šolanje na visoki stopnji pet ali šest let ali če oseba zaradi

daljše bolezni oziroma poškodbe ni končala šolanja v predpisanem roku.

Višina otroškega dodatka se določi glede na uvrstitev družine v posamezni dohodkovni razred. Pri tem se upošteva povprečni mesečni dohodek na družinskega člana v preteklem koledarskem letu. Otroški dodatek se usklajuje dvakrat letno glede na ceno življenjskih potrebščin.

Otroški dodatek

Pravica do otroškega dodatka preneha s prvim dnevom naslednjega meseca, ko niso več izpolnjeni pogoji po zakonu.

Vir:
spletne strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Center za socialno delo Šiška in E-uprave

Povzela Aleksandra Rijavec Škerl

Štipendija

Štipendija je kot dopolnilni prejemek namenjena kritju stroškov v zvezi z izobraževanjem. Zakon o štipendiranju določa, da se v Republiki Sloveniji podeljujejo državna, kadrovska in Zoisova štipendija.

Državna štipendija

Do državne štipendije so upravičene osebe s statusom dijaka ali študenta ter udeleženci izobraževanja odraslih, ki izpolnjujejo določene pogoje. Pogoji se delijo na splošne in materialne. Splošni pogoji za pridobitev državne štipendije so:

- starost ob prvem vpisu v prvi letnik poklicne oziroma srednje šole (oseba ni starejša od osemnajst let) ter ob vpisu v prvi letnik študija (oseba ni starejša od šestindvajset let),
- oseba ni prejemnik katere druge štipendije,
- oseba ni v delovnem razmerju,
- oseba ni vpisana v evidenco brezposelnih oseb.

Štipendija

Materialni pogoji za pridobitev državne štipendije določajo, naj povprečni mesečni dohodek na družinskega člana v preteklem koledarskem letu ne presega:

- 65 odstotkov minimalne plače na družinskega člana, če se oseba šola v kraju bivanja,
- od 66 do 68 odstotkov minimalne plače, če se oseba šola zunaj kraja bivanja,
- 70 odstotkov minimalne plače, če gre za enostarševsko družino, osebo s posebnimi potrebami ali sorojenca s posebnimi potrebami (invalid

s stoddstotno telesno okvaro, ki mu je priznana pravica do tuje nege in postrežbe).

Višina državne štipendije je sestavljena iz osnove in dodatkov glede na dohodek družine štipendista, dodatka na vrsto in področje izobraževanja, dodatka na učni oziroma študijski uspeh, dodatka na izobraževanje zunaj stalnega bivališča in dodatka za štipendista – študenta s posebnimi potrebami. Državna štipendija z vsemi dodatki ne sme presežati minimalne plače.

Državno štipendijo se uveljavlja na obrazcu Vloga za uveljavljanje pravice do državne štipendije. Obrazec se kupi v knjigarni, objavljen pa je tudi na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. K vlogi je treba predložiti potrdilo o vpisu v izobraževanje, dokazilo o šolskem uspehu in dokazilo o akreditiranosti izobraževalne ustanove in programa. Vlogo se odda na pristojnem centru za socialno delo.

Zoisova in kadrovska štipendija

Zoisova štipendija je namenjena nadarjenim dijakom in študentom za izjemne dosežke na posameznem področju družbenega življenja. Podeljuje se na podlagi vloge, ki je dostopna na Javnem skladu Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendiranje (www.sklad-kadri.si). Omenjeni sklad razpisuje tudi kadrovske štipendije, ki jih podeljujejo različni delodajalci in so v povprečju najvišje. Prednost teh štipendij je tudi v tem, da zagotavljajo takojšnjo prvo zaposlitev po končanem šolanju.

Vir:

spletni strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Center za socialno delo Šiška in E-uprave

Povzela Aleksandra Rijavec Škerl

PIŠITE
V NAŠE
GLASILO

www.signsforhandshakes.eu | Project: 2015-1-AT01-KA202-005037

Kretnje za stisk roke – Signs for handshakes (S4H)

Brezposelnost mladih je velika in kompleksna težava, s katero se soočajo po vsej Evropi. Še zlasti za gluhe mlade iskalce zaposlitve je vstop na trg dela poln ovir.

Odločitev za poklic je ena najpomembnejših v človekovem življenju. Začrta posameznikovo pot za čas izobraževanja in pogosto tudi celotno delovno dobo. Gre za tisto odločitev, ki mu omogoča uresničitev njegovih želja, potreb, hkrati pa mu zagotavlja tudi socialno in ekonomsko varnost. Posameznik si izbere poklic, v katerem zmore uresničiti svoje želje in ga opravljati s kar najmanj ovirami in težavami. Poklicne želje gluhih mladih se v tem pogledu ne razlikujejo od želja slišočih mladih: frizer, računovodja, učitelj, odvetnik, vodovodar, natakar, umetnik, zdravstveni tehnik, fotograf, programer, snovalec spletnih strani itd. Toda razmere na trgu dela so se v zadnjih letih močno spremenile. Globalizacija in vse večja fleksibilnost spreminjata namreč tudi stalnost dela, zato je verjetnost, da bo posameznik opravljal isto delo na začetku in na koncu delovne kariere, zelo majhna.

Gluhi udeleženci projektne srečanja v Celju

Pomembna in med mladimi zelo priljubljena oblika komunikacije v 21. stoletju je video. Zelo pomaga tudi pri informiranju, obveščanju in izobraževanju gluhih. Po drugi strani pa so gluhi v družbi pogosto premalo opaženi. S pomočjo multimedije in videa pa lahko dvigujemo tudi ozaveščenost družbe o gluhih, še zlasti o problematiki njihovega zaposlovanja. Še posebej pomembno je, da opozarjamo na prehod mladih gluhih iz šole na trg dela, saj je

prav kvaliteta prve zaposlitve pomembna za razvoj njihove nadaljnje poklicne kariere.

V družbi Racio iz Celja smo bili že v preteklih letih večkrat partner v pomembnih mednarodnih projektih, v katerih smo za kvalitetnejše življenje in delo ter boljši in ustrežnejši prehod gluhih in naglušnih na trg dela razvijali s pomočjo multimedije oziroma videa različne pristope pri razreševanju težav. Eden od teh projektov je bil v lanskem oktobru zaključen projekt Vidusign, v katerem smo razvijali možnosti uporabe videa za gluhe na ustvarjalen ter zanimiv način namesto enostavnega nastopanja pred kamero v znakovnem jeziku. V projektu Vidusign smo pripravili tudi brošuro s šestimi video modeli, s pomočjo katere se lahko snemanja loti vsak.

Projektne sestanke je bil zelo uspešen

Namen, cilji in aktivnosti projekta S4H

Aktualni dve leti trajajoči Erasmus+ projekt (oktober 2015–september 2017) SIGNS FOR HANDSHAKES – S4H (KRETNJE ZA STISK ROKE) pa pomeni nadaljevanje prizadevanj in rezultatov, ki smo jih dosegli v projektu Vidusign. Tokrat smo se v projektu S4H povezali Equalizent z Dunaja v Avstriji, ki je vodilni partner, Assist Net iz Sofije v Bolgariji, Kindersite iz Londona iz Združenega kraljestva, iz Slovenije pa Racio, d. o. o., Celje.

V projektu S4H zasledujemo naslednje cilje:

- ustvariti in obdržati trdne povezave s predstavniki delodajalcev in skupnostjo gluhih,
- delodajalcem nuditi praktične nasvete v zvezi z zaposlovanjem mladih gluhih,
- izboljšati zaposlitvene možnosti mladih gluhih iskalcev zaposlitve na trgu dela,
- bolje razumeti način uporabe učinkovite alternativne komunikacije na delovnem mestu,
- izboljšati uporabo znakovnega jezika na delovnem mestu (osnovne vsakodnevne kretnje).

Kako komunicirati?

To je osnovno vprašanje delodajalcev, ko izvedo, da je kandidat za zaposlitev gluh. Najpomembnejši je odprt in iskren pristop. Gluhi in slišiči lahko komunicirajo na veliko načinov in lepo sodelujejo.

Z uresničevanjem projektnih ciljev bomo prispevali k:

- izboljšani zaposlenosti mladih gluhih,
- boljši komunikaciji med delodajalci, gluhiimi zaposlenimi in njihovimi sodelavci,
- boljši ozaveščenosti o kulturi in znakovnem jeziku gluhih na delovnem mestu.

Utrinek s sestanka

V ta namen bomo posneli video portrete z mladimi gluhiimi, ki opravljajo različne poklice in dela, ter kratke videe o podjetjih, ki zaposlujejo gluhe. Njihovi portreti in predstavitve podjetij bodo v pomoč delodajalcem, ki niso seznanjeni s problematiko gluhih in njihovega vključevanja v delo. Videi bodo služili tudi kot obogatitev in motivacija za gluhe mlade, saj bodo tako lahko dobili informacije o delovnih izkušnjah gluhih »iz prve roke«.

V okviru projekta bomo za delodajalce pripravili kratke videoposnetke, v katerih bodo prikazane pomembnejše kretnje. Ponujeni bodo tudi nasveti za lažjo komunikacijo in vsakodnevno sodelovanje med gluhiimi in slišičimi sodelavci. Kako na primer

reči: »Dobro jutro«, »Kako ti je ime?«, »Kako si?« ... Številne izmed teh fraz se lahko naučimo zelo hitro in služijo kot odlično izhodišče za dobro komunikacijo. Videoposnetke bomo pripravljali po načelu »Nič o gluhih brez gluhih«. Pri osveščanju delodajalcev in njihovih organizacij o značilnostih usposabljanja in zaposlovanja mladih gluhih je pomembno njihovo sodelovanje, da bodo skozi lastni jezik, potenciale in izražanje postali prepoznavni.

Joel Josephson skrbi za promocijo projekta

Mreženje z organizacijami delodajalcev in organizacijami skupnosti gluhih je za trajnostno vključevanje mladih gluhih na trg dela izjemno pomembno, zato bomo temu namenili veliko pozornosti. V projektu bomo tako nadalje razvijali in nadgrajevali sodelovanje z mrežo delodajalcev in njihovih organizacij za čim boljšo promocijo in čim večjo podporo razvoju gluhiim prijaznih delovnih mest.

Za dvigovanje ozaveščenosti in premagovanje komunikacijskih ovir bomo za delodajalce in organizacije delodajalcev razvili in izvedli tudi različne oblike usposabljanja. Tako bomo na primer delavnice izvedli s celo vrsto video materialov, ki jih v okviru projekta pripravljamo z mladimi gluhiimi. Usposabljanja bodo tako povezala delodajalce in mlade gluhe.

Projektno srečanje v Celju

Prvo srečanje partnerstva je bilo 5. in 6. novembra 2015 na Dunaju na sedežu vodilnega partnerja Equalizent. Cilj srečanja je bil vzpostavitev partnerstva in predstavitve načrta izvedbe projekta po posameznih fazah. 22. in 23. junija 2016 pa smo v Celju organizirali drugo projektno srečanje, ki so se ga udeležili predstavniki vseh partnerjev. Pregledali smo doslej opravljeno delo in skupaj iskali

Projektni partnerji ob zaključku srečanja v Celju

rešitve in ideje za nadaljnje delo. Veselili smo se, da je projekt odlično zastavljen in da sledimo postavljenim ciljem ter da jih pravzaprav pri določenih nalogah celo presegamo. Načrtujemo snemanja kratkih video portretov gluhih mladih in podjetij, v okolju pa prepoznavamo tudi primere dobrih praks zaposlovanja gluhih. Snemanja bodo predvidoma končana do oktobra 2016, zatem pa bomo nadaljevali s pripravo in izvedbo usposabljanj tako za delodajalce kot mlade gluhe.

Pri pripravi video materialov v Sloveniji sodelujeta s svojimi bogatimi izkušnjami in znanjem tudi Maja Kuzma in Jan Orešnik. Oba na področju video produkcije in multimedije v Sloveniji dobro poznamo. V okviru projekta imata priložnost izkoristiti svoje znanje in kreativne potenciale, pridobiti nove izkušnje, nove poklicne povezave in znanstva. Maja Kuzma se je udeležila projektne srečanja v Celju, na katerem sta sodelovala tudi dva gluha predstavnika iz Avstrije in Bolgarije. Zelo dobro so se ujeli, izmenjali izkušnje in naredili kar nekaj načrtov za prihodnje sodelovanje.

Aktivno druženje in razgovore o našem delu smo partnerji nadaljevali tudi v »prostem času«. Ogleдали smo si Celje, se povzpeli na Stari grad, se prijeto družili v gostilni Kmetec, ki se nahaja le streljaj od gradu in s katere je čudovit razgled na Celjsko kotlino. Nad zgodovino in naravnimi lepotami Slovenije so bili naši partnerji navdušeni. Zagotovo

se bodo v Slovenijo še vrnili ne le delovno, pač pa tudi kot turisti.

Projektni sestanek je bil v vseh vidikih uspešen. A bogastvo znanja in pridobljenih izkušenj ter skozi tesno in nesebično medsebojno sodelovanje ustvarjena prijateljstva presegajo merljive cilje projekta.

Nadaljnje aktivnosti

Naslednje projektne srečanje bo v začetku prihajajočega leta v Sofiji, glavnem mestu Bolgarije. Zelo se ga veselimo. Do takrat pa nas čaka še veliko izzivov, dela in snemanj. V prihodnje se bomo zato pogosto pri pripravi in izvedbi številnih zahtevnih projektne aktivnosti za sodelovanje obračali na Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije, regijska društva gluhih in naglušnih, združenja podjetnikov, podjetja, šole, izvajalce zaposlitvene rehabilitacije, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Zavod Republike Slovenije za šolstvo in druge organizacije.

Vabimo vas, da si ogledate spletno stran projekta S4H, na kateri boste v prihodnje našli veliko zanimivih povezav in video portretov: <https://signsfor-handshakes.eu/sl/>.

**Mag. Tatjana Dolinšek,
Boštjan Jug in Simona Korez**

Petnajst let Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče

V sredo, 15. 6. 2016, je Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče v Domu kulture v Slovenskih Konjicah pripravilo slovesnost ob 15-letnici ustanovitve društva.

Predsednik Zveze je vodstvu društva podaril kipec

Slovesnosti so se udeležili podžupan Občine Slovenske Konjice Peter Koren, podžupan Občine Zreče Drago Šešerko, župan Občine Vitanje Mirko Polutnik, predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič, častna članica društva Katarina Marinko, predsedniki, sekretarji in člani ostalih društev gluhih in naglušnih po Sloveniji, članice in člani društva ter ostali obiskovalci.

Dogodek sta povezovali članica društva Lucija Brumec in tolmačka Marija Koser.

Za uvod v dogodek smo pripravili videoposnetek, ki je prikazal pestro 15-letno delovanje društva, nato pa sta vse zbrane pozdravila predsednik društva Matevž Marinko in strokovna delavka – sekretarka Vanja Godec. Sledil je nastop plesalk plesne šole Jay Dance Studio iz 6. razreda Osnovne šole Pod goro. Zbrane je nagovoril tudi predsednik Zveze Mladen Veršič. Vodstvu društva je čestital in predsedniku Marinku podaril kipec, ki simbolizira svetovno znano kretnjo »Rad te imam«. V nadaljevanju so se z gledališkima igrama Ribolov in Presečenje predstavili tudi člani društva.

Podžupana Občine Slovenske Konjice in Občine Zreče ter župan Občine Vitanje so se v govorih zahvalili članom društva ter društvu ob tej priložnosti podelili priznanja občin. Prireditev so zaključili z videoposnetkom Konjiškega valčka in tečajnicami slovenskega znakovnega jezika, ki so petje skupine Expe prevedle v znakovni jezik. Po končanem programu je sledila še pogostitev s torto in zdravico v čast 15. obletnice društva, ki so jo pripravili dijaki Srednje poklicne in strokovne šole Zreče.

Vanja Godec

Srečanje gluhih in naglušnih savinjske regije

V soboto, 25. 6. 2016, je Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče na Rogli organiziralo srečanje gluhih in naglušnih savinjske regije.

Leta 1948 je bilo za območje celjske, velenjske in posavske regije ustanovljeno Društvo gluhih in naglušnih Celje (DGN Celje). Leta 1963 se je odcepilo Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje (MDGN Velenje), leta 2001 pa tudi Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče (MDGN Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče). Temu so botrovale predvsem potrebe

Aleš Peperko, Franc Forštner in Matevž Marinko

gluhih, ki so želeli imeti društvo bliže domačemu kraju. Po dolgih letih smo se zopet srečali, predvsem zato, da bi v prihodnje še bolj sodelovali, se družili in ohranjali prijateljske vezi.

Udeleženci srečanja

Vse zbrane so najprej pozdravili predsedniki vseh treh društev, in sicer Matevž Marinko (MDGN Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče), Aleš Peperko (DGN Celje) in Franc Forštner (MDGN Velenje), ki so se dogovorili, da bo srečanje postalo tradicionalno in ga bo vsako leto organiziralo eno od društev.

Celjani osvojili prehodni pokal

Sledil je kulturni program in nato Pohorska olimpijada. Med sabo so se pomerili v skakanju z vrečo, rezanju hloda, vlečenju vrvi in zabijanju žeblicev. Prehodni pokal je osvojilo društvo gluhih in naglušnih iz Celja, ki je obenem tudi prevzelo organizacijo srečanja v naslednjem letu. Sledila sta druženje in ogled Rogle.

Vanja Godec

Predavanje o krvnem tlaku, holesterolu in sladkorni bolezni

V sredo, 25. 5. 2016, smo se zbrali v društvu, da bi poslušali zanimivo predavanje o perečih zdravstvenih težavah. Predavateljica Tanja Giulliat Davinić je naše druženje pričela z meritvijo krvnega tlaka in sladkorja. Dobljeni rezultati so bili podlaga za nadaljnje predavanje, saj se je večkrat naveza-

Udeleženci predavanja

la nanje in vsem prisotnim razložila, kaj pomenijo. Veliko je bilo govora tudi o prehrabnih navadah in hrani, ki vpliva na visok krvni tlak, nastajanje holesterola in na sladkorno bolezen.

Eden izmed zanimivih podatkov je bil, da soli v kuhinji ne potrebujemo, saj jo je mogoče nadomestiti z drugimi začimbami. Če je kot otrok ne bi pokusili, sploh ne bi imeli želje po njej. Prav tako v sodobnem času vnašamo v telo prevelike količine sladkorja, kar vpliva na nabiranje maščob v telesu in razvoj sladkorne bolezni. S člani društva smo bili zelo presenečeni nad določenimi informacijami, hkrati pa tudi zelo hvaležni, saj smo se veliko naučili.

Odločili smo se, da predavateljico Tanjo še večkrat povabimo, da nam pojasni še marsikatero področje našega zdravja. Predavanje je v slovenski znakovni jezik tolmačila predavateljica sama.

Janja Krajnc

Predavanje o zobeh

V sredo, 8. 6. 2016, smo se člani društva ob 17. uri zbrali v naših prostorih, da bi poslušali zelo poučno in zanimivo predavanje o zobeh in boleznih ustne votline.

Predavala je zobozdravnica Tadeja Lesnjak Cizej, dr. dent. med. Predavanje se je pričelo s uvodnim govorom predsednika društva, ki se je vsem zahvalil za udeležbo in med nami pozdravil predavateljico.

Udeleženci predavanja

Povedala nam je nekaj o zgodovini zobozdravstva. Kar se nam je zdelo zelo zanimivo, je bilo odkritje arheologov, ki so na območju Črnega Kala našli 6500 let staro plombo iz čebeljega voska. Druga zanimivost, ki so jo našli arheologi po svetu, je bila

prva zobna proteza iz dobe Etruščanov. Etruščani so za izdelavo zobnih protez uporabljali zobe umrlih, ki so jih povezali z zlato žico.

V nadaljevanju nam je predavateljica predstavila sestavo zob in bolezni, ki jih lahko prizadenejo. Poudarila je, da je za zdrave zobe in zdravo ustno votlino pomembna predvsem higiena že od prvega mlečnega zobka, ki otroku zraste pri približno 6. mesecu starosti. Če so bili mlečni zobki prizadeti s kariesom, obstaja veliko tveganje, da se okužba prenese na stalne zobe. Izvedeli smo tudi, kako pomembna je skrb za zdrave dlesni.

V zadnjem delu predavanja nam je pokazala fotografije iz ordinacije in predstavila nadomestke zob, kot so implantati, zobni mostički in zobne proteze. Člani so imeli tudi nekaj vprašanj, na katera so dobili odgovore. Predavateljica Tadeja nam je po zaključnem predavanju razdelila darilca sponzorjev: zobne ščetke, ustne vodice in zobne paste. Člani smo ji zelo hvaležni za uporabna darilca in za vse koristne informacije.

Zahvaljujemo se tudi Duški Berločnik za tolmačenje v slovenski znakovni jeziku.

Janja Krajnc

Premagovanje strahu pred živalmi

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje je organiziralo delavnico o strahu pred živalmi. Dogajala se je v Mladinskem hotelu. Namen delavnice je bil, da bi premagali strahove pred živalmi.

Prišla je gospa, predsednica društva Bioexo, kjer so ljubitelji živali in za njih skrbijo. Ime ji je Nina Leben. Razlagala nam je, da nas ni treba biti strah, da živali niso nevarne, razen če se počutijo ogrožene. Prej nas je opozorila, naj bomo tiho, da se ne živali prestrašijo, in naj ne pokažemo strahov, saj jih živali čutijo.

Nina je segla v eno škatlo in pred nami skrila živalco. Nismo vedeli, kaj je. Razlagala je, da je to vrsta žuželke in da izvira iz Madagaskarja. Ko je razprla

Najboljša prijateljca

dlan, vsi smo zavzdihnil in se začudili tako velikiemu ščurku! Otroci so se mu z velikim zanimanjem

približali in se ga dotikali. Povedala je, da je za sikajočega madagaskarskega ščurka značilno, da ob dotiku ali ob bojevanju, ki je del njegovega obrambnega mehanizma, izpusti sikajoči zvok. Jedo vse in v ujetništvu živijo do 5 let. Nekatero je bilo strah dotikati se ščurka, nekaterim pa je bil dotik ščurka zelo zanimiv, saj ima drugačno, gladko in trdo povrhnjico. Sama sem se ga z malce strahu dotikala. Samo na pogled in na dotik je res bil zanimiv. Odnese ga je nazaj v škatlico in spet nekaj potegnila ven. Vprašala nas je, če poznamo tisočnogo. Vsi smo zanikali ter odvrnili, da vemo, da obstaja stonoga. Povedala je, da tisočnoga živi v nižinski vzhodni Afriki, v Keniji. Dala jo je na mizo in od blizu smo si jo ogledali. Bila je zanimiva in smo se je dotikali. Bila je trda na dotik. Nina nam je razložila, da je samo sadje in zelenjavo. Živi približno od 7 do 10 let. Omenila je, da se tudi zelo dobro oprime in da ne pade na tla. Če se počuti varno, se izvije iz spirale ter razišče okolico, če pa se počuti ogroženo, se takoj zvije v trdo spiralo in spusti dražilno tekočino, ki ima vonj po žveplu.

Bradata agama na razgledni točki

Dala jo je nazaj v svoj prostor, kjer je do konca predavanja počivala. Potem je potegnila nekaj iz posebnega akvarija – ptičjega pajka. Dve ženski sta pobegnili na drugo stran sobe in ga nista mogli niti pogledati, kaj šele se ga dotikati. Eni so se s

strahom nagnili naprej, da bi si ga dobro ogledali. Sama sem ga prijela v roke in je bil res čuden občutek imeti v rokah tako velikega pajka, ki je strupen. Če se počuti ogroženega, ugrizne, če ne, je miren. Omenila je, da če ta pajek pade z višine 3 metrov, umre, zato živi v luknji v zemlji in plete mreže. Pokazala nam je tudi pajkove zobe. Odnese ga je nazaj. Čez par minut se opraviči, ker se je želva pokakala in je ne moremo prijeti v roke. Vsi smo se smejali. Vzela je par papirjev in prijela grško kornjačo. Razlagala je, da zraste do 20 cm in tehta okoli 1 kg. Ko je pozna jesen, se zakoplje v zemljo, kjer miruje do pomladi. Rada je raznovrstno zelenjavo, sadje, svežo pokošeno travo in pije vodo. Lahko ji tudi damo priboljške, kot so jagode, cvet regrata in zel materine dušice.

Nato je v roki držala žival, ki nam je bila malo znana. Bil je mali kuščar, ki se imenuje leopardji gekon. Opozorila je, da se ga ne smemo dotikati za rep, ker ga v primeru nevarnosti spusti, potem pa mu lahko zraste nov, ki pa ne bo lep kot prej. Ko se najé, shranjuje zaloge v repu. To opazimo po debelosti repa. Drugače je ta luštkani kuščar zelo mirne narave in ga imamo lahko doma. V ujetništvu ob pravilni negi živi več kot 10 let.

Predstavila je tudi ljubeznivega kuščarja, ki se zelo rad crklja. Ime mu je bradata agama. Ta crkljivi kuščar se hitro naveže na človeka. v ujetništvu živi do 15 let.

Nato Nina prinese drugo žival. Obrne se, se skloni ter pokaže kačo. Na dotik je mrzla, ni strupena. Ta ljubka kačica je rdeči ameriški gož in je nežna mojstrica pobegov. Velike so 76–152 cm. Niso prevelike in nevarne za človeka. V ujetništvu živijo do 30 let.

Sledila je še večja in debelejša kača vrste madagaskarski drevesni udav. Rada pleza po drevju in je ponoči aktivna. V ujetništvu živi približno 20–30 let.

Nato je pokazala zelo nežno in najmehkejšo žival. To je činčila. Njen kožuh je zelo mehak. Činčila je plašna žival in ne mara grobega ravnanja, saj ji lahko ob tem izpadajo dlake. Zraste 25–35 cm in živi 15 let, lahko tudi več.

Sedaj sem vam vse luštkane živalce predstavila in bilo je res zanimivo. Otroci so bili noro radovedni in so želeli vsako žival od blizu videti ter se je dotikati. Bilo je lepo.

Žana Sušec

Poberi svoje stvari, odpuščen si!

To bi lahko včeraj, kot direktor, z vso pravico rekel delavcu, pa sem raje ubral drugačno taktiko.

Delavca nekajkrat sploh ni bilo v službo. Na klice ni odgovarjal. Ko pa se je v službi prikazal, za odsotnost ni imel pravega opravičila. Skoraj požvižgal se je na vsa ustna in pisna opozorila svojih nadrejenih. Bi si zaslužil, da je odpuščen? Bi. Pravna služba je temu pritrdila, vendar sem se tokrat odločil drugače.

Poleg zadnjega pisnega opomina pred prekinitvijo delovnega razmerja sem mu dal na razpolago dve možnosti. Lahko izbere kuverto, v kateri je napisana sankcija, ampak nisem povedal, kakšne je. Lahko pa se odloči za simbolično donacijo društvu gluhih in naglušnih (regija društva po lastni izbiri). Prišel sem namreč do hudomušnega zaključka, da omenjeni delavec verjetno ne sliši dobro tega, kar se mu pove, in ima težave s sluhom!

Katero možnost je izbral? Odločil se je, da bo podprl društvo, in prinesel odrezek o vplačilu kot do-

kaz. Če pa bo še naprej sedel na ušesih in se delal, da ne sliši, mu bodo v društvu z veseljem očistili ušesa z največjo pumpo!

Odpuščati je najlažje, vedno pa so še druge možnosti. Se strinjate?

Rok Aljaž, izvršni direktor podjetja

Opomba

Omenjeno donacijo v znesku 150 € je dobilo naše društvo (Društvo gluhih in naglušnih Dolenjske in Bele krajine), za kar se iskreno zahvaljujemo. V objavo dajemo inovativen način, kako lahko na manj boleč in stresen način človeka opozorimo na napake, hkrati pa pomagamo nevladni organizaciji. Oboji smo zadovoljni!

Upajmo, da bo še kdo posnemal humanega direktorja zelo uspešnega podjetja z Vranskega.

Vesela Banić

BREZPLAČNE INFORMACIJE, PREIZKUS TEHNIČNIH PRIPOMOČKOV IN BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA IN INVALIDSKO POKOJNINSKEGA ZAVAROVANJA.

vsak delovni dan od 9 - 14 ure na voljo na

01 505 80 46 ali naglusni@zveza-gns.si

V spomin

Minilo je že 5 let, odkar je nehalo
biti zlato srce

Milene Žnidarič.

Smejoče oči so se zaprle,
praznina ostala je, srce, polno gorja,
a vsako življenje se enkrat konča.
Zdaj tam si nekje in čakaš na nas,
da se srečamo spet, ko pride naš čas.

Mož Anton in hči Mirana z družino

Valentini Kukel v slovo (1926–2016)

Tvoja pesem ni končana,
v vetru zdaj odmeva,
z naravo in ljubeznijo obdana.

Veseli s teboj smo živeli,
ostali so živi spomini,
z nami potuješ vse dni ...

V petek, 13. maja 2016, smo se na pokopališču v Murski Soboti za vedno poslovili od naše prijateljice in dolgoletne članice samopomočne skupine Društva gluhih in naglušnih Pomurja. Valentina nam je ostala v lepem spominu, saj je rada prihajala v društvo, se udeleževala izletov in društvenih srečanj, kjer nam je pripovedova-

la zgodbe o svoji mladosti. Bila je srčna gospa s klobukom. Bistra in družabna.

Draga Valentina, spomin na vas ne bo nikdar zbledel. Počivajte v miru!

Člani samopomočne skupine in Društva gluhih in naglušnih Pomurja Murska Sobota

**Naši resnični blagoslovi se nam pogosto kažejo v obliki bolečin,
izgub ali razočaranj; toda bodimo potrpežljivi
in kmalu jih bomo videli v njihovi pravi luči. (Joseph Addison)**

Evropsko prvenstvo gluhih v tenisu, Portorož 2016

Od 4. do 11. junija 2016 je v Portorožu potekalo 13. Evropsko prvenstvo gluhih v tenisu. Organizirala ga je Športna zveza gluhih Slovenije.

Z leve proti desni: Tobias Burz, Robert Žlajpah in Niall Fearon

Krovna Evropska zveza za šport gluhih (EDSO) je Športni zvezi gluhih Slovenije (ŠZGS) zaupala organizacijo in izvedbo prvenstva. Udeležilo se ga je 60 najboljših gluhih teniških igralcev in igralk iz 13 evropskih držav in Izraela, ki so se pomerili na peščenih igriščih Športno-rekreacijskega centra Marina Portorož v kategorijah posamično, dvojice in mešani pari. Vzporedno s 13. Evropskim prvenstvom gluhih v tenisu je v Portorožu potekalo še 1. Evropsko mladinsko prvenstvo gluhih v tenisu z 20 igralci iz 6 držav.

Žreb teniških parov

Med favoriti za zlato medaljo v kategoriji moški-posamično sta bila zmagovalec Svetovnega teniškega prvenstva gluhih, Nottingham 2015 in tretji na lestvici gluhih tenisačev Rus Egor Panyushkin z 285 točkami ter Madžar Gabor Mathe, olimpijski prvak in vodilni na svetovni lestvici. Uvrstitev vsaj v polfinale si je obetal edini slovenski predstavnik

Marino Kegl, član teniškega kluba ŽTK Maribor, ki s 67 točkami trenutno zaseda 14. mesto na svetovni lestvici gluhih tenisačev. Med 19 tenisačicami pa sta se z naslovom evropske prvakinja spogledovali Beatriz Villamandos Lorenzo iz Španije in aktualna evropska prvakinja Nemka Heike Albrecht.

Predstavitve udeležencev

Velik organizacijski dogodek se je za Slovenijo začel zelo dobro. Vse organizacijsko-logistične zadeve so stekle brez večjih težav. Nekajmesečne priprave so se pri tekočem delu in vstopu na prva tekmovanja obrestovale. Dan pred uradnim začetkom tekmovanja so na sestanku tehničnih delegatov predstavili program tekmovanja in pripravili žreb tekmovalk in tekmovalcev, ki bodo tekmovali v kategorijah posamezno, v parih in mešanih parih. Prav tako se je pripravil razpored tekmovalj za mladinsko prvenstvo.

Slavnostna otvoritev

Slovesna otvoritev 13. Evropskega prvenstva gluhih v tenisu je bila v petek, 3. junija, ob 18. uri na osrednjem teniškem stadionu Marine Portorož. Države udeleženke so se predstavile v mimohodu. Na otvoritvi so bili prisotni župan Občine Piran Peter Bossman, direktor Teniške zveze Slovenije Gre-

gor Krušič in predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite Damijan Lazar. Častne goste je sprejel predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič. Nagovore vseh udeležencev je začel predsednik Športne zveze gluhih Slovenije Robert Žlajpah. Med govori so se zvrstile kulturne točke mladih plesalk z obale ter folklorne skupine gluhih Veselje. Uradno otvoritev z dvigom zastave Evropske zveze za šport gluhih je razglasil Niall Fearon, član njenega Upravnega odbora.

Že v štartu evropskega prvenstva je Marino Kegl zmagal v prvem krogu. Tekmovalca iz Anglije Lewisa Fletcherja je premagal v dveh setih. Po tekmi je Marino izjavil: »Danes sem dobro igral. Ni bilo tako težko. Popraviti moram servis. V ponedeljek me čaka drugo kolo s svetovnim prvakom.« Vendar pa ga je zmaga pripeljala do težkega nasprotnika. V drugem kolu, ki je bil v ponedeljek, se je pomeril z aktualnim svetovnim prvakom Egorjem Panyushkinom iz Rusije.

Drugi dan je nastopilo 15 mešanih in 11 moških dvojic. V četrtfinale, ki je bilo na sporedu v torek, 7. junija, je napredovalo 8 dvojic v obeh kategorijah.

Marino Kegl in Egor Panyushkin

Za Marina Kegla, edinega slovenskega predstavnika na 13. Evropskem teniškem prvenstvu gluhih v Portorožu, je bil v drugem kolu usoden Rus Egor Panyushkin, ki je zmagal s 3 : 6, 6 : 1, 6 : 3. Zaradi Rusovih domnevnih kršitev pravil Mednarodne teniške zveze (ITF) je vodja slovenske odprave Sabina Hmelina vložila pritožbo Tobiasu Burzu, tehničnemu direktorju Evropske športne zveze gluhih, ki pa je bila zavrnjena.

Četrtfinale je postregel s presenečenjem, in sicer z izpadom Mikaela Laurenta, drugouvrščenega na

svetovni teniški lestvici gluhih, ki je izgubil proti Mariu Karglu, petem na lestvici.

Polina Smirnova

Zaradi obilnega dežja so organizatorji morali spremeniti potek prvenstva. Tekmovanje so prestavili na pokrita igrišča. Rusinji Polini Smirnovi sprememba igralne podlage ni povzročila večjih težav, saj si je s suvereno zmago nad Freyo Barry (Velika Britanija) zagotovila nastop v polfinalu. Gabriel Lutsky iz Izraela je oba niza dobil s 6 : 1 in tako uspešno nadaljeval svojo pot do napovedanega finala. Izraelka Rotem Ashkenazy se je zmage z rezultatom 6 : 0 in 6 : 1 upravičeno veselila. Rus Revin je s 6 : 0 in 6 : 0 s tekmovanja izločil najmlajšega tekmovalca letošnjega evropskega prvenstva mladincev. Pri ženskih dvojicah sta bili Phoebe Suthers in Freya Barry z rezultatom 6 : 0 in 6 : 1 prepričljivo boljši od Beste Mursitoglu in Bergem Kol. Pri moških sta Mahmut Can Aydin in Okan Eroglu morala priznati premoč Esahu Hayatu in Tobyju Cliftonu. Pri mešanih parih sta Rotem Ashkenazy in Gabriel Lutsky upravičila vlogo favoritov.

Dobitniki medalj v mešanih parih

V finalu sta se pomerila prvi igralci svetovne teniške lestvice gluhih Mathe Gabor in tretji na tej lestvici Rus Egor Panyushkin. V ženskem finalu je nastopila 13-letna Rusinja Polina Smirnova, ki je z zmago v polfinalu nad aktualno svetovno in olim-

pijsko prvakinja Heike Albrecht poskrbela za največje presenečenje tega prvenstva. Smirnova je tudi v mladinski konkurenci osvojila zlato medaljo med posameznicami, ko je premagala Angležinjo Phoebe Suthers.

Zaključna slovesnost

Finale moških dvojic ni prinesel nobenih sprememb, saj sta aktualna svetovna prvaka Francoza Laurent in Novelli ubranila vlogo favoritov in si z rezultatom 7 : 6 in 6 : 4 priborila že četrto skupno

medaljo. V ženskem finalu smo gledali vrhunski tenis, tekma je bila do zadnjega neodločena. Zlato medaljo pa sta si priborili Nemki, ko sta porazili španski sestri Villamandos Lorenzo.

Po zmagi v finalih evropskega teniškega prvenstva gluhih sta osvojila zlato medaljo Egor Panyushkin in Polina Smirnova. Dvojna ruska zmagapa pa ni prinesla le laskavega naslova novima evropskima prvakoma, ampak je med teniško elito gluhih igralcev izstrelila novo zvezdo, komaj 13-letno Polino Smirnovu, ki je v finalu premagala Beatriz Villamandos Lorenzo.

Mednarodni teniški dogodek so finančno omogočili Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite. S strokovno podporo organizaciji prvenstva sta sodelovali Teniška zveza Slovenije in podjetje Športni turizem Portorož.

Anton Petrič

Državno prvenstvo gluhih v odbojki

Državno prvenstvo gluhih v odbojki je potekalo 2. 4. 2016 in se je pričelo ob 9.30. uri s pozdravom predsednice Društva gluhih in naglušnih Koroške ter pozdravnim govorom župana Občine Radlje ob Dravi.

Dobitniki medalj in pokalov

Prvenstvo je potekalo nemoteno, razen manjšega začetnega zapleta pri pripravi formularjev za pisanje rezultatov. Skupaj s podpredsednico Športne zveze gluhih Slovenije gospo Sabino Hmelina

(tehnični delegat na državnem prvenstvu) smo to oviro uspešno odpravili. Upravljavec Športne hiše gospod Gregor Likar je pripravil igralne površine, tako da je tekma potekala brez težav. V moški konkurenci je tekmovalo pet ekip, v ženski pa šest. Sodenje so prevzeli trije sodniki z Odbojkarske zveze Slovenije. Podelitev pokalov in medalj se je zaključila v sami Športni hiši.

Rezultati – moški:

1. mesto: DGN Ljubljana
2. mesto: DGN Severne Primorske
3. mesto: DGN Koper

Rezultati – ženske:

1. mesto: DGN Celje
2. mesto: MDG Ljubljana
3. mesto: DGN Podravja Maribor

Na koncu smo se zahvalili vsem, ki so nam pomagali pri organizaciji državnega prvenstva gluhih v odbojki.

Tomaž Gruber

Evropsko prvenstvo gluhih v košarki, Solun 2016

Z zadnjo pregledno tekmo slovenske košarkarske reprezentance gluhih proti Košarkarskem klubu Ilirija so se zaključile večmesečne priprave na nastop na Evropskem prvenstvu gluhih v košarki, ki je potekalo od 24. junija do 2. julija v grškem pristaniškem mestu Solun.

Tja je reprezentanca, v kateri so bili poleg igralcev tudi trener Igor Cesar in Sokol Kadrija, ki je košarkarjem pomagal z masersko-fizioterapevtskimi storitvami, Anton Petrič kot vodja odprave in Robert Žlajpah, asistent vodje odprave, odpotovala z letališča Jožeta Pučnika Ljubljana preko Beograda v Solun. Grški organizatorji so slovensko reprezentanco namestili v hotelu Grand hotel Palace v zahodnem predmestju Soluna, kjer so bile nastanjen tudi ostale reprezentance.

Košarkaška reprezentanca gluhih Slovenije pred odhodom na evropsko prvenstvo

Takoj po prihodu v hotel se je reprezentanca odpravila v bližnjo športno dvorano na trening z aklimatizacijo, v Solunu je namreč zelo vroče – čez dan prek 38 stopinj – in soparno. Znotraj ekipe je vladalo dobro razpoloženje, zopet so se srečevali s starimi znanci s prejšnjih velikih tekmovanj, ki bodo na igrišču stali kot nasprotniki. Naslednji dan, v četrtek, so imeli po akreditaciji ponovno trening z aklimatizacijo. Dopoldne je bila opravljena akreditacija celotne reprezentance, kjer so vpisali njene člane – igralce in vodstvo – na uradni seznam udeležencev prvenstva. Na prvenstvu so v skupini A nasproti Slovenije stali Izrael, Italija, Ukrajina in vedno neugodna Litva – aktualni svetovni prvak. Španci so nepričakovano odstopili od udeležbe. Saša Lukić in trener Igor Cesar sta na tem treningu dodobra preznojila igralce. Vadili so uigravanje različnih taktičnih kombinacij, ki sta jih pripravila za tekmo z Izraelom. Neklimatizirana dvorana je bila zaradi dolgotrajne pripeke močno segreta,

fantje so bili čisto premočeni. Pot jim je curljal na parket. Notri je bila temperatura blizu 50 stopinj Celzija, medtem ko je bila zunaj v poznih popoldanskih urah 38 stopinj Celzija.

Prvi dan

Pričele so se prve tekme Evropskega prvenstva gluhih v košarki, Solun 2016. Prvo tekmo v moški košarki sta igrali reprezentanci Litve in Ukrajine. Litva se ni izneverila svoji tradiciji in je premagala Ukrajino z visoko razliko, in sicer za 30 točk, ter tako upravičila vlogo največjega tekmeca za prvo mesto. Slovenija je bila v zadnjem paru skupine A na teh tekmah. Namesto ob 16. uri po lokalnem času je začela tekmo z Izraelom šele ob 17. uri zaradi pregetosti dvorane (ni klimatskega hlajenja) in zamikov predhodnih tekem. Prva četrtina je bila v znamenju enakovrednega dvoboja, saj so jo končali z 20 : 22 v korist Izraela, začetna slovenska petorka je bila Šebjan, Jakofčič, Perić, Makuc in Lukić.

V drugi četrtini se je tehtnica moči prevladala na slovensko stran, ki je končala s 13 dodatnimi točkami proti 10 točkami Izraela, torej je bil vmesni rezultat 33 : 32 za Slovenijo. Izraelci so imeli težave z meti s srednje razdalje, medtem ko so bili uspešni s prodori pod koš. Saša Lukić je poskušal razbiti trdo izraelsko obrambo z meti za tri točke in je bil uspešen le v enem poskusu od štirih. Miha Jakofčič je na mestu centra dominiral z zaključenimi akcijami izpod koša. V dveh četrtinah je zbral 14 točk, njegov soigralec Lukić pa 13.

Igra v tretji četrtini je bila naklonjena Sloveniji, saj je uspešno preprečevala izraelske nalete na koš. Izraelci so poskušali slovenske igralce razpršiti z meti z velikih razdalj, vendar so bili Slovenci uspešni v skokih za odbitimi žogami, posebej Jakofčič. Lukić je premaknil težišče napada nazaj, tako je nase privlekel dva Izraelca, da so lahko imeli njegovi soigralci več prostora za prodore pod koš in za zaključek akcije s polaganjem žoge v koš. Tako so zaključili tretjo četrtino z rezultatom 52 : 48 v svojo korist. Proti koncu te četrtine sta Saša Lukić in Miha Jakofčič doživela vročinski udar, dvorana je bila namreč močno pregreta in zaradi previsoke notranje temperature (tik pod 50 stopinj Celzija) je organizatorji niso mogli ohladiti.

Da bi obvarovali prednost iz tretje četrtine, so začeli igrati consko obrambo s sistemom 3-2, kar pa

ni preprečilo navala izraelskih napadov, ki so se uspešno prebijali skozi slovensko obrambo, posebej njihova štirica Samuel Asaf, ki je v tej četrtini nasul kar 20 točk. Trener slovenske reprezentance Igor Cesar je poskusil spremeniti taktiko in je postavil Lukića na krilo, da bi prenesel težišče napada na njegove soigralce na drugem krilu. V zadnjih minutah je bilo nekaj priložnosti, da bi Slovenci izenačili rezultat in potem prevzeli vodstvo. Vendar je bilo storjenih par napak pri prenosu žoge čez polovico igrišča in pri napadu je bilo nekaj izgubljenih žog. Izraelci so tako povečali vodstvo na sedem točk, s to razliko so potem zaključili tekmo.

V zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne je slovenske vrste okrepil Miha Zupan, s katerim je Slovenija tretji dan prvenstva odigrala drugo tekmo proti Italiji. Drugega dne je bila prosta.

Tretji dan

V tekmi skupine A je Slovenija v športni dvorani Ampelokipi suvereno premagala Italijo z rezultatom 75 : 55. Najboljši strellec tekme je bil Saša Lukić s sedemnajstimi točkami. Trener Igor Cesar je na tekmo poslal vse igralce, tudi mladega, novopečenega člana reprezentance Lazarja Tanasijević, ki je na tej tekmi kot reprezentant debitiral.

Tekmo je Slovenija začela v standardni petorki: Damjan Šebjan, Miha Jakofčič, Jan Orešnik, Miha Zupan kot kapetan in Saša Lukić. V prvih petih minutah so s tremi trojkami Lukića in Zupana vzpostavili premoč nad Italijani, kar so potem držali do konca prve četrtine. Drugo četrtino so začeli pri 18 : 9 za Slovenijo, a Italijani so strnili svojo obrambo in Slovence nekoliko ovirali pri napadih. Z vstopom Makuca in Perića je bila italijanska obramba nevtralizirana in se je slovenskim košarkarjem odprla pot do koša. Polčas je Slovenija zaključila z rezultatom 34 : 20.

Tretja četrtina je bila v znamenju agresivne igre na obeh straneh in s tem je bilo posledično več košev kot v prejšnjih četrtinah. Kapetan Zupan je nadziral višino in s skoki uspešno lovil odbite žoge. Jakofčič mu je asistiral pri skokih in blokadah. Italijani so skušali razbiti slovensko obrambo z meti z velike razdalje, kar jim je deloma uspelo. Vendar je Slovenija prešla na bolj široko obrambo, znotraj pa je bil Zupan, ki je lovil visoke žoge. Rezultat te četrtine je bil 58 : 39.

V zadnji četrtini je Slovenija uporabila consko obrambo 3-2, a so bile vseeno zagrešene napake pri protinapadih, žoge so se zgubljale. Italijani so

to hitro izkoristili in naredili delni izid 7 : 0. Po minuti odmora, ki ga je zahteval trener Cesar, so se Slovenci zbrali in prevzeli nadzor nad igro. Zupan in Lukić sta potem šla na klop, mesto pa prepustila mladima igralcema Robertu Vlahu in Lazarju Tanasijeviću. Tekmo so Slovenci zaključili z lepo zmago pri rezultatu 75 : 55. Naslednji dan ob 14. uri po lokalnem času v isti dvorani jih je čakala Litva, ki je prejšnji dan premagala Izrael z 69 : 64.

Četrty dan

Slovenski gluhi košarkarji so se pomerili s svetovnimi prvaki, reprezentanco Litve. Tekma je bila pomembna zaradi razvrstitve znotraj skupine A. Strategija Slovenije je bila, da na samem začetku tekme postavijo obrambo eden na enega Litovca, da razbijejo njihove napade. Prva četrtina je bila vzpodbudna, ker je strategija na igrišču delovala. Slovenija je uspešno ustavljala litovske napade, kapetan Miha Zupan je imel nadzor pod košem, Saša Lukić je uspešno pokrival najnevarnejšega strelca Litovcev, kralja trojk Robertasa Puzinasa. Šebjan jih je presenetil z meti s srednje razdalje. Na kratek odmor med četrtinama je Slovenija odšla z rezultatom 14 : 16 za Litvo. Druga četrtina je prinesla novo svežino v igro Slovencev, dobro razpoloženi so pritisnili na plin in začeli prevzemati vodstvo, ki se je izmenjavalo, enkrat Litovcem, drugič Slovincem. Tako je bilo do konca prvega polčasa. Saša Lukić je prevzemal pobudo za prodore pod koš, dodal je dve trojki. Polčas je bil 38 : 34 za Slovenijo.

Tretja četrtina je bila kot naročena za slovenske igralce, njihova obramba je uspešno pokrivala skakalca Arvydasa Bareikisa in ga umaknila izpod koša. Sredi četrtine je Slovenija vodila s 7 točkami. Četrtina se je zaključila s 56 : 52 za Slovenijo. Branilec Šebjan je izdatno vnovčil svojo vlogo na igrišču, dal je 13 točk. Zadnja četrtina naj bi potrdila slovensko vodstvo z rutinirano, umirjeno igro. Litovci pa se niso predali in v to četrtino vstopil z zelo agresivno igro, ki je mejila na incidente. Uspešni so bili pri odbitih žogah in skokih v napadu. Njihova petnajstica, Andrej Zenevič, je uspešno pariral Mihu Zupanu, v skokih je kraljeval pod svojim košem. Slovenci so skušali z menjavo igralcev umiriti njihove napade in jih prisiliti k umirjeni igri. Taktika pa je delovala po načelu toplo-hladno. V zadnjih 4 minutah so Litovci začeli prevzemati nadzor nad igro z agresivnimi skoki pod košem, tako v obrambi kot tudi v napadu. Pod košem so bili strnjeni, stiskali so okoli Zupana ali Jakofčiča med njunim prodorom. V dveh minutah pred koncem sta Cesar in Lukić z novo taktiko, ki je temeljila na razpršitvi Litovcev na večji del polovice igrišča, da se ustvari prostor za prodore

pod koš ali mete za trojke, skušala spremeniti razmerje moči v korist Slovenije. Vendar se ni obneslo, zmaga, ki je bila skoraj v naših rokah, je šla v Litvo. Rezultat je bil 69 : 79.

Peti dan

Z zmago nad Ukrajino je slovenska reprezentanca gluhih Slovenije napredovala na končno drugo mesto skupine A. Tekma je bila za Slovence ključnega pomena, ker je bilo od rezultata odvisno, s kom se bodo pomerili v četrtfinalu. V prvi polovici četrtine sta obe reprezentanci skušali pridobiti vodstvo s hitrimi napadi in skoki pod košem. Napadi Ukrajincev so bili zelo agresivni, vendar so imeli šibke točke, ker so postavili težišče na strelcih z velike razdalje. Pod košem je bila slovenska obramba uspešnejša, odirali so ukrajinske centre stran od koša, da jim preprečijo skoke za odbitimi žogami. Stanje ob koncu prve četrtine je bilo 12 : 17 za Slovenijo.

Druga četrtina se je nadaljevala s trdo obrambo na obeh straneh, kapetan Zupan je nadziral polje rakete in odvrčal Ukrajince stran od koša. Zunanja obrambna linija Slovenije je imela nalogo, da ustavi čim več prodorov pod koš in prisili Ukrajince k metom iz daljave, tako lahko slovenska centra Zupan in Jakofčiči potem lovita žoge, odbite od koša. Saša Lukić pa je sekal ukrajinske napade in jih preusmerjal ven iz polja rakete ter žoge spravljal v protinapade. Šebjan in Žabot sta izmenično uspešno pokrivala ukrajinsko sedmico Bukina, ki v dveh četrtinah ni dal nobenega koša. V času velikega odmora med polčasoma je bil rezultat 28 : 34 za Slovenijo.

Tekma se je nadaljevala z enakim tempom tudi v tretji četrtini. Kot vedno so se pojavila nihanja v igri Slovencev in sredi četrtine so Ukrajinci za kratek čas prevzeli vodstvo. V minuti sta trener Igor Cesar in Saša Lukić dala nove napotke z namenom razbitja ukrajinskega navala pod košem. Očitno so bila navodila upoštevana le za kratek čas, potem pa padec koncentracije v napadih Slovenije. V igro je moral vstopiti Domen Starc, da je razbremenil utrujene branilce, ki so ves čas tesno prilepljeni za ukrajinskimi igralci tekali in se z njimi »tepli«. Starc je s par prodori pod koš in polaganjem žoge v koš zbudil ostale slovenske igralce. Začeli so voditi svojo igro, Ukrajinci so poskušali z menjavami igralcev ustaviti slovenske napade, a vseeno je bilo vodstvo še vedno na slovenski strani, in sicer s 43 : 53 ob koncu tretje četrtine.

Zadnja četrtina je bila krona današnje tekme, Slovenija je prevzela popoln nadzor nad igro in Ukra-

jincem vsiljevala tempo. Ukrajina je poskušala z grobimi prijemi sekati napade Slovencev. Ni jim uspelo in zato je šla zaslužena zmaga v roke Slovincem, ki so se borili za vsako žogo. Rezultat je bil temu ustrezen, 53 : 77 za Slovenijo. Naj zapišemo, da so slovenski reprezentanti opravili nadpovprečno število skokov, bilo jih je kar 47, medtem ko so jih imeli Ukrajinci 34. Skoki so torej odločilno vplivali na potek igre in tudi na zmago Slovenije.

Veselje po zmagi nad Ukrajino

Četrtfinale

Po začetku prve četrtine so slovenski reprezentanti Šebjan, Jakofčič, Makuc, Lukić in Zupan takoj stopili do turških igralcev, ki so jim bili dodeljeni za pokrivanje, in jih držali na primerni razdalji, da niso mogli razviti svoje igre. Običajno so Turki hitri v napadih, bliskovito prenašajo žoge znotraj rakete in izvajajo akcije podaja-met. Spretni so v skokih za odbitimi žogami. Tokrat se jim ni izšlo. Makuc in Zupan, vsak z dvema trojkama, sta razbila njihovo obrambo, Lukić je bil na zunanji poziciji, da je nase privlekel dva turška igralca. Jakofčič je bil uspešen pod košem. Ob koncu četrtine je bilo 31 : 7 za Slovenijo.

Druga četrtina je bila v znamenju conske obrambe Slovenije po sistemu 3-2, ki je Turkom delala resne preglavice. Vztrajno so menjali svoje igralce, da bi nam narekovali ritem igre. Slovenci so to obrambo izkoristili, da so se igralci malce predahnili od »nore« prve četrtine, ko so veliko tekali in skakali za žogami. Lukić je začel zadevati koš, v igro je vstopil Perić, ki je hitro dal koš s prodorom pod njim. Žabot je v protinapadu zadel lepo trojko. Polčas je bil končan s 45 : 15 za Slovence.

Turki se niso predali, v tretji četrtini so uredili svoje vrste in agresivneje pritiskali na slovensko obrambo, s krilnih pozicij so metali s srednje razdalje, pa tudi za trojke. Pri trojkah jim je šlo bolj slabo, zato so potem svojo ost napada pomaknili pod koš. Tu

jim je uspevalo, hitro se jim je zmanjševala razlika. Zato je Slovenija izrabila minuto odmora, da je umirila svoje igralce, nekateri so po nepotrebem žoge izgubljali, zapravljali zicerje. Zato je bil potem delni izid 14 : 20 za Turke. Njihov igralec Volkan Koclu je vnesel nekoliko zmede med Slovence. Rezultat tretje četrtine je bil 59 : 35 za slovensko ekipo.

Zadnja četrtina je bila samo rutina, še vedno so Slovenci igrali consko obrambo, ki se je izkazala za pravilno rešitev. Lukić, Jakofčič in Zupan so pazili, da je bila razlika dovolj velika. Makuc je presenečal turško obrambo z meti z razdalje. Orešnik je držal Turke pred raketo in odvrčal pozornost od slovenskih centrov. Starc in Perić sta izvajala prodore prek levega krila pod koš. V zadnjih treh minutah sta vstopila v igro še Tanasijević in Vlah, tako da so današnja tekmo odigrali vsi igralci reprezentance.

Tekma se je zaključila s slastno zmago s končnim rezultatom 73 : 52 in Slovenija se je uvrstila v polfinale. Junak tekme je bil Matic Makuc, ki je bil tudi strelec tekme. Z meti z razdalje je uničil turško obrambo.

Košarkarska reprezentanca gluhih Slovenije je z zmago nad Turčijo dosegla uvrstitev v polfinale in tudi »normo« za Deaflympics, kamor se kvalificirajo štiri države iz Evrope poleg Litve, ki je svetovni prvak, in Turčije kot gostiteljice letnih Olimpijskih iger, ki bodo drugo leto v mestu Samsun na južni obali Črnega morja.

Polfinale

V drugi polfinalni tekmi, kjer sta se srečali reprezentanci Slovenije in Ukrajine, je bilo zelo napeto. Slovenija je prvo četrtino začela dobro razpoložena, s premišljenimi potezami conske obrambe 3-2 je razorožila ukrajinske napade in hitro nabirala vedno večjo prednost, ki je znašala na koncu te četrtine 14 točk razlike, in sicer pri rezultatu 21 : 7. Jakofčič in Zupan sta zadevala z razdalje, Lukić pa je usmerjal ukrajinske napade stran od koša.

V drugi četrtini je slovenska vrsta nadaljevala z enako obrambo, Zupan in Jakofčič sta bila v zadnji liniji, medtem ko so v prednji liniji Makuc, Lukić in Šebjan odbijali navale Ukrajincev. Če so kateri od Ukrajincev prodrli pod koš, sta Zupan in Jakofčič s skoki lovila njihove odbite žoge. V osmi minuti druge četrtine se je Jakofčič pri skoku poškodoval, nategnil je mečne kite in je moral odšepati z igrišča. Slovenija je ostala samo z enim centrom, Zupanom. Ukrajinci so poškodbo izkoristili in začeli pritiskati na Zupana, nanj so se spravili kar trije ukrajinski vi-

soki igralci. Skušali so ga popolnoma blokirati. Zupan je moral uporabiti vse moči, da jih je odrival od sebe in skušal dati čim več žog v koš. Lukić je z menjavami igralcev znotraj cone hotel zmanjšati pritisk nasprotnikov na slovenske igralce. V drugi in tretji četrtini so bili najhujši pritiski na slovensko vrsto. Konec tretje četrtine je bilo 45 : 45. Z meti z razdalje je Lukić poskušal razpršiti nasprotnikovo obrambo. Veliko metov je bilo neuspešnih, zato so Ukrajinci hitro nadoknadili razliko in se izenačili.

V zadnji četrtini sta Lukić in Zupan skupaj dala 6 točk, ostali soigralci pa niso bili uspešni. Ukrajinci so medtem dali 11 točk. Vmes je bil v treh minutah in pol delni izid 0 : 0, kar govori o trdi obrambi na obeh straneh. Slovenski reprezentanti so poskušali vse možne načine, da preidejo v vodstvo. Koš je bil za njih kot zaklet, žoge nikakor niso hotele pasti noter. Tekma je bila zaključena z zmago Ukrajine z 51 : 56. Lahko bi bilo drugače, če ne bi izgubili centra Jakofčiča, ki je skupaj z Zupanom dobro držal Ukrajince stran od koša.

Finale za 3. in 4. mesto

Zadnji dan Evropskega prvenstva gluhih v košarki, Solun 2016 so bile finalne tekme tako pri moških kot ženskah. Slovenija je po porazu z Ukrajino na polfinalni tekmi dobila v finalu za 3. in 4. mesto za nasprotnika aktualnega svetovnega prvaka, reprezentanco Litve, ki je tudi izgubila proti Rusiji. Slovenci so začeli tekmo na vse ali nič. Že na začetku pa jih je doletela neprijetna težava, branilec Šebjan je podlegel provokacijam Litovca Robertasa Puzinasa ter si prislužil v slabih dveh minutah dve tehnični napaki in bil izključen iz igre. Slovenija je ostala brez ključnega branilca. Zamenjal ga je Žabot. Litva je na Slovence izvajala conski pressing, ki jim je prinesel rezultat ob koncu četrtine 21 : 16 za Litvo.

Druga četrtina je bila polna dvomljivih sodnikovih odločitev, niso piskali, ko so Litovci podstavljali noge med skokom Zupana. Dvakrat je padel, ker so mu spodmahnili gleženj. Na srečo ni bilo poškodb, vendar so sodniki te sporne poteze tolerirali. Spravili so se tudi nad Lukića in mu delili nizke udarce. Sodniki so to opazili, pa vseeno niso piskali kršitev. Slovenci so bili pod pritiskom, breme igre te četrtine je bilo na Zupanu, ki je nase pritegnil dve, tri Litovce v akcijah pod košem. Lukić se je postavil na črto za tri točke, da je odvrčal pozornost obrambe proti Zupanu in njegovim soigralcem. Perić in Starc sta s prodori pod koš prispevala 8 točk. Potem si je Perić pred koncem četrtine v trku z Litovcem poškodoval desni komolec in njegove

igre je bilo konec. Polčas se je zaključil s 43 : 31 za litovsko reprezentanco.

Drugi polčas je pripadel zelo agresivni litovski obrambi, ki je nabrala skupaj 52 skokov, od teh 19 v napadu. Sloveniji so dovolili le 11 točk v tretji četrtini, v zadnji pa samo 9. Sami so v obeh četrtinah drugega polčasa dali 43 točk. Zupana so odrezali od ostalih soigralcev in Slovenija je morala težišče napada prenesti na druge igralce – Lukića, Makuca, Starca. Lukić je dodal 6 točk, od teh štiri v solo akciji. Starc je skušal prek krila doseči koš, bil je deloma uspešen, dal je tri točke. Makuc pa je zadeval s srednje razdalje in Sloveniji prinesel 6 novih točk. Vsa prizadevanja Slovencev, da bi zmanjšali razliko, so bila nekoliko neuspešna. Postavljen sistem igre, ki je bil uspešen v prejšnjih tekmah, se ni nikakor prijel. Litovci so jih spregledali in jim vsilili svojo igro s kroženjem igralcev v napadu.

Tekma se je kljub trudu Zupana, Lukića ter ostalih članov reprezentance Slovenije, igrala sta tudi

Vlah in Tanasijević v zadnjih treh minutah, končala z zmago Litve. Slovenija je pogrešala Jakofčiča na mestu centra, ki bi bil v močno oporo Zupanu v obrambi pod košem. Tako je Slovenija osvojila 4. mesto po rezultatu 86 : 51 in se uvrstila na Deaflympics.

Slovenijo so zastopali gluhi košarkarji: Robert Vlah, Lazar Tanasijević, Damjan Šebjan, Sašo Lukić, Jan Orešnik, Domen Starc, Aleksandar Perić, Luka Žabot, Miha Jakofčič, Matic Makuc in kapetan Miha Zupan.

Športna zveza gluhih Slovenije, nosilka projekta Evropsko prvenstvo gluhih v košarki, Solun 2016, se zahvaljuje Zvezi za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite za financiranje projekta ter obema donatorjema, E. Leclercu Ljubljana in BKS Bank, za pomoč pri opremljanju košarkarske reprezentance gluhih Slovenije.

Anton Petrič

BKS Bank

E.Leclerc

Od ljudi za ljudi.

SI.MOBILOVA POSEBNA PONUDBA ZA GLUHE IN NAGLUŠNE

V sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije smo na Si.mobilu za vas pripravili posebno ponudbo.

<p>∞</p> <p>KLICI V VSA SLOVENSKA OMREŽJA</p>	<p>∞</p> <p>SPOROČILA SMS/MMS</p>	<p>16 GB*</p> <p>PRENOS PODATKOV</p>	<p>✓</p> <p>DODATNA SIM KARTICA ZA PRENOS PODATKOV NA DRUGI NAPRAVI</p>
---	-----------------------------------	--------------------------------------	---

* Vsak dodatni 1 GB pa samo 3 €.

14,99 €
NA MESEC

KAKO IZKORISTITE UGODNOST?

Na kateremkoli Si.mobilovem prodajnem mestu predložite člansko izkaznico ZDGNS.

4G LTE

OMREŽJE VRHUNSKIH KOMUNIKACIJ

Ponudbo lahko od 19. 7. 2016 do 31.12.2016 izkoristijo vsi člani društev Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, ki na Si.mobilovih prodajnih mestih (ponudba ni na voljo v spletni trgovini) predložijo člansko izkaznico društva Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Ponudba je na voljo za člane, ki so novi ali po pogojih predčasnega nakupa telefona olistojedi naročniki Si.mobila. Posebna ponudba vsebuje 5 EUR popusta na mesečno naročnino na paket Ultimativni 5, brezplačno opcijo 15GiGA ter brezplačno naročnino na Paket 2 SIM. Po doseženi vključeni količini 16 GB prenosa podatkov (1GB iz paketa in 15GB iz opcije) v posameznem obračunskem ciklu se naročniku hitrost prenosa podatkov ne upoštevni, temveč se avtomatično vklopi dodatni zakup prenosa podatkov v količini 1 GB za 3 EUR v Si.mobilovem omrežju. Naročnik lahko dodatno količino podatkov porabi do konca posameznega obračunskega cikla, v katerem se mu je dodatni zakup prenosa podatkov vključil. Ponudba ni združljiva z ostalimi Si.mobilovimi promocijskimi akcijami in popusti. Cene ostalih storitev, storitev v tujini, cen izven zakupljenih količin in pogoji ponovne vezave za obstoječe naročnine so na voljo na 040 40 40 40, www.simobil.si in na Si.mobilovih prodajnih mestih. Si.mobil d.d., Šmartinska c. 134b, SI-1000.

simobil.si

Kaj boš naredil, da ti bo bolje?

Si vedel, da tvojemu življenju obstaja samo pet odnosov, za katere moraš poskrbeti, pa boš srečen? Partnerski odnos je eden od njih in je pogosto vir osebnega nezadovoljstva, ki se odraža pri enem ali obeh partnerjih. Pogosta težava v partnerskem odnosu je pomanjkanje komunikacije, ki pa je posledica tega, da ena oseba ne želi odprto komunicirati z drugo. Zaradi omenjenega prihaja do osebnega nezadovoljstva, ki se prenaša iz dneva v dan in lahko traja tudi leta.

Si vedel, da obstajajo samo štiri situacije, s katerimi lahko opišeš vse aktivnosti, ki jih izvajaš skozi dan? Dokaz, da danes okolica kontrolira tvoje življenje, sta nenehno prilagajanje drugim in pomanjkanje časa za sebe. Ko boš znal postaviti sebe na prvo mesto, boš s tem dosegel, da drugi ne izkoriščajo tvoje dobrote.

Neuravnotežen način življenja odpira vedno nove probleme. S tem ko rešuješ ene vrste problemov, se pojavijo drugi. Imaš občutek, da se vrtiš v začaranem krogu? V življenju imaš samo tri vrste problemov, ki jih moraš znati reševati.

Tvoje obstoječe življenje je posledica procesa, ki mu rečemo reka življenja. Vkolikor želiš odpraviti nezadovoljstvo, rešiti osebne probleme, doseči cilje in si s tem urediti življenje, moraš začeti živeti po drugem procesu.

Od tebe je odvisno, ali boš Sanjač ali Uresničevalec v življenju. Sanjač živi iz dneva v dan, se prepušča reki trenutnih dogodkov in njihovim posledicam, medtem ko Uresničevalec hodi po poti srečnega življenja.

Mitja Drenik

KAJ BOŠ NAREDIL, DA TI BO BOLJE? V TVOJEM ŽIVLJENJU OBSTAJA

- 5** **Pet različnih odnosov,** za katere moraš poskrbeti.
- 4** **Štiri različne situacije,** ki jih moraš obvladovati.
- 3** **Tri vrste problemov,** ki jih moraš rešiti.
- 2** **Dva življenjska procesa,** ki ju moraš poznati.
- 1** **Samo en način, da imaš življenje, ki si ga želiš.** In mi ti lahko pri tem pomagamo.

60

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
in
Društvo gluhih in naglušnih Pomurja
Murska Sobota

vas vabita na

MEDNARODNI DAN GLUHIH MURSKA SOBOTA 2016

Sobota, 17. september 2016

Program:

- do **9.30** ure prihod udeležencev
 - **11.00** slavnostna akademija
"Kulturna dvorana Park - Murska Sobota"
 - **13.00** do **15.00** ogled mesta
 - **15.00** družabno srečanje v restavraciji hotela Diana
-

Mednarodni teden gluhih:

- Tretji mednarodni teniški turnir gluhih, 8-11.9.2016, Portorož
- Jadranska konferenca Zvez društev gluhih in naglušnih, 14-16.9.2016, Ljubljana
- Premiera kratkega dokumentarnega filma Sotto o gluhi plesalki, 15.9.2016, Ljubljana
- Premiera prve samostojne serije Spletne TV - Preobrazba življenjskega sloga, 15.9.2016, Ljubljana
- Krvodajalska akcija gluhih, naglušnih in gluhoslepih po vsej Sloveniji, september 2016
- Aktivnosti 13 društev gluhih in naglušnih ob Mednarodnem tednu gluhih

ZVEZA DRUŠTEV
GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

NAREDIMO GLUHOTO VIDNO!

